

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

Petra ODSTRČILOVÁ

**VÝVOJ OBYVATELSTVA V SO ORP ZÁBŘEH:
REGIONÁLNĚ GEOGRAFICKÁ ANALÝZA**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: RNDr. Miloš Fňukal, Ph.D.

Olomouc 2012

Prohlašuji, že jsem zadanou bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením RNDr. Miloše Fňukala, Ph.D. a že jsem veškerou použitou literaturu a zdroje uvedla v seznamu použité literatury.

V Olomouci dne 3. dubna 2012

.....
podpis autora

Na tomto místě bych ráda poděkovala RNDr. Miloši Fňukalovi, Ph.D. za odborné vedení a poskytování cenných rad, které mi byly při zpracování bakalářské práce nápomocné.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petra ODSTRČILOVÁ**
Osobní číslo: **R09230**
Studijní program: **B1101 Matematika**
Studijní obory: **Matematika**
Geografie
Název tématu: **Vývoj obyvatelstva v SO ORP Zábřeh: regionálně geografická analýza**
Zadávající katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem této bakalářské práce je zhodnocení vývoje obyvatelstva v SO ORP Zábřeh po roce 1869 včetně vzájemného srovnání s vývojem v okrese, kraji a ČR. Práce bude zaměřena na období po roce 1989, ve kterém se bude zabývat hodnocením vývoje obyvatelstva dle jednotlivých složek pohybu obyvatelstva (porodnost, úmrtnost, migrace), dále budou sledovány změny struktury obyvatelstva dle pohlaví, věkových skupin, stupně vzdělání, národnosti a náboženského vyznání.

Rozsah grafických prací: Podle potřeb zadání

Rozsah pracovní zprávy: 5 000 - 8 000 slov

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

a) Publikace i články týkající se studovaného území

b) Učební texty věnované alespoň okrajově problematice metod sociálně-geografického výzkumu (např. Toušek, Kunc, Vystoupil a kol. Ekonomická a sociální geografie. nakladatelství A. Čeňek, 2008)

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Miloš Fňukal, Ph.D.
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: 18. dubna 2011

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2012

L.S.

Prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.
děkan

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 18. dubna 2011

Obsah

1. Úvod	7
2. Cíle práce	8
3. Metodika práce.....	9
4. Vymezení oblasti a její historicko-správní vývoj	11
4.1 Vymezení oblasti SO ORP Zábřeh.....	11
4.2 Historicko-správní vývoj SO ORP Zábřeh.....	12
5. Vývoj obyvatelstva	15
5.1 Vývoj počtu obyvatel	15
5.2 Zipfova křivka	18
5.3 Koncentrace obyvatelstva.....	19
6. Struktura obyvatelstva	20
6.1 Struktura obyvatelstva podle věku a pohlaví.....	20
6.2 Struktura obyvatelstva podle národnosti	22
6.3 Struktura obyvatelstva podle náboženského vyznání	23
6.4 Struktura obyvatelstva podle vzdělanostní úrovně.....	25
6.5 Struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity	28
7. Pohyb obyvatelstva	30
8. Vyjížd'ka a dojížd'ka do zaměstnání	32
9. Závěr	36
Summary	38
Seznam použitých zdrojů.....	39
Seznam příloh	42

1. Úvod

Tato bakalářská práce se bude zabývat regionálně geografickou analýzou vývoje obyvatelstva ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Zábřeh.

Téma jsem si zvolila především kvůli svému zájmu o geografii obyvatelstva. Výhodou zpracování takovéto bakalářské práce bude rozšíření znalostí o sledovaném území ale i prohloubení informací o jeho historickém vývoji.

Dalším důvodem, proč jsem si vybrala toto téma, byla skutečnost, že mám možnost zpracovat charakteristiku právě správního obvodu obce s rozšířenou působností Zábřeh. Toto území je mi dobře známé, jelikož se v něm nachází mé bydliště.

2. Cíle práce

Cílem této bakalářské práce je zhodnocení vývoje obyvatelstva ve správním obvodě obce s rozšířenou působností Zábřeh po roce 1869 včetně jeho srovnání s vývojem v okrese Šumperk, v Olomouckém kraji a ČR.

Prvním dílčím cílem je vymezení správního obvodu Zábřeh a popsání jeho geografického postavení v širším regionálním kontextu. Další část práce bude věnována historicko-správnímu vývoji zájmového území. Zbývající část práce se bude zabývat studiem obyvatelstva. Práce se zaměří na vývoj počtu obyvatel v letech 1869–2011, dále budou sledovány změny struktury obyvatel dle věkových skupin, pohlaví, národnosti, náboženského vyznání, stupně vzdělání či podle ekonomické aktivity. V práci bude také analyzován vývoj obyvatelstva dle jednotlivých složek pohybu obyvatelstva (porodnost, úmrtnost, migrace) a také dojíždka a vyjíždka obyvatel za prací, na jejímž základě bude provedena klasifikace obcí podle funkce.

3. Metodika práce

Zpracování bakalářské práce je založeno především na komparaci zkoumaného území s vyššími územními jednotkami – okresem Šumperk, Olomouckým krajem a Českou republikou. Práce je vytvořena na základě informací získaných studiem literatury, zaměřené na sledované území. Zpracování bakalářské práce se také opírá o studium statistických dat.

V práci jsou použity statistické údaje ze Sčítání lidu, domů a bytů 1991 a 2001, které byly dále zpracovány pro potřeby této studie. Dále se práce opírá o údaje z průběžného sledování pohybu obyvatelstva.

Při zpracování historicko-správního vývoje oblasti je využito především monografií Bartoš (2004) a David (1995). Vývoj počtu obyvatel zpracovává data z Historického lexikonu České republiky 1869–2005 a data z Českého statistického úřadu, která jsou vztažena k 1. 1. 2011 a která jsou uvedena přímo na stránkách této instituce. Na základě těchto dvou zdrojů je vytvořena i Zipfova a Lorenzova křivka. Kapitoly věnované dalším demografickým charakteristikám (struktura obyvatelstva, pohyb obyvatel, dojížděka za prací) jsou hodnoceny na základě výsledků Sčítání lidu, domů a bytů z let 1991 a 2001. Veškerá použitá literatura a zdroje jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Součástí práce jsou také přílohy, ve kterých jsou zařazeny kartogramy týkající se důležitých charakteristik sledovaného území, ale také tabulky s daty používanými při zpracování dílčích částí práce.

Vývoj počtu obyvatel ve správním obvodu ORP Zábřeh je charakterizován na základě výpočtu řetězových a bazických indexů. Ve struktuře obyvatelstva dle věku (dle produktivity) je obyvatelstvo rozděleno na obyvatelstvo předproduktivní (ve věku 0–14), produktivní (ve věku 15–64) a poproduktivní (lidé starší 65 let). Při zkoumání vývoje obyvatelstva podle věku je použit index stárí a index ekonomické závislosti. Struktura obyvatelstva podle pohlaví je hodnocena na základě indexu feminity. Ten je dán jako podíl počtu žen a počtu mužů vynásobený 100.¹ Vzdělanostní struktura obyvatelstva je vytyčena pomocí tzv. syntetického ukazatele vzdělanostní úrovně. Ten se vypočítá na základě vzorce, v němž k počtu osob se základním vzděláním je připočten dvojnásobek počtu osob s odborným vzděláním bez maturity, trojnásobek počtu osob s úplným středoškolským vzděláním a čtyřnásobek vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva a celý tento součet je podělen počtem osob starších

¹ TOUŠEK a kol. (2008).

15 let.² Analýza pohybu obyvatelstva se opírá o ukazatele jako je hrubá míra porodnosti, hrubá míra úmrtnosti, migrační saldo a přirozený či celkový přírůstek obyvatelstva.

Při stanovování hlavních center dojížděky je nutné dodržet tři základní kritéria.³ První říká, že centrem pracovní dojížděky mohou být pouze obce, do nichž dojíždí za prací více než 750 obyvatel. Druhé kritérium zní tak, že počet obsazených pracovních míst musí být větší než 1 500. Tento počet obsazených pracovních míst se vypočítá na základě vzorce: $OPM = Z + D - V$, přičemž Z je počet zaměstnaných osob v obci žijících, D je počet zaměstnaných osob ekonomicky aktivních za prací do obce dojíždějící a V je počet zaměstnaných osob ekonomicky aktivních za prací z obce vyjíždějící. Třetím kritériem je nutnost nalézt pro každé potenciaální centrum pracovní dojížděky minimálně tři obce, z nichž lidé dojíždí za prací nejvíce právě do daného centra. Obce správního obvodu ORP Zábřeh lze také klasifikovat na základě koeficientu pracovní funkce. Ten je dán podílem mezi počtem obsazených pracovních míst v obci a počtem zaměstnaných ekonomicky aktivních obyvatel v obci žijících. Obce mohou spadat do následujících kategorií:

- 0–0,25 obec s funkcí výrazně obytnou
- 0,26–0,50 obec s funkcí obytnou
- 0,51–0,75 obec s funkcí obytně pracovní
- 0,76–1,00 obec s funkcí pracovní
- 1,01–1,25 obec s funkcí pracovní
- 1,26 a více obec s funkcí výrazně pracovní.⁴

Veškeré grafy a tabulky jsou zpracovány v programu Microsoft Excel. Samotný text je sepsán a upraven v textovém editoru Microsoft Word. Kartogramy jsou vytvořeny pomocí programu PhotoFiltre. Podkladem pro kartogramy je mapa získaná ze stránek Českého statistického úřadu.⁵

² TOUŠEK a kol. (2008).

³ TOUŠEK a kol. (2008).

⁴ TOUŠEK a kol. (2008).

⁵ ČSÚ (2009b).

4. Vymezení oblasti a její historicko-správní vývoj

4.1 Vymezení oblasti SO ORP Zábřeh

Správní obvod obce s rozšířenou působností Zábřeh se nachází na území okresu Šumperk, v severozápadní části Olomouckého kraje a tedy na severní Moravě. Na severu hraničí s SO ORP Králíky a Šumperk, na východě s SO ORP Uničov, na jihu sousedí s SO ORP Mohelnice a na západě s SO ORP Moravská Třebová a Lanškroun, které jsou, podobně jako SO ORP Králíky, součástí Pardubického kraje (viz příloha č. 1).

Území SO ORP Zábřeh se rozprostírá na ploše 267 km².⁶ Touto rozlohou se sledované území řadí na 7. místo mezi 13 SO ORP v Olomouckém kraji.⁷ K 1. 1. 2011 zde žije 33 683 obyvatel. Hustota zalidnění zkoumaného správního obvodu tedy dosahuje hodnoty 126,2 obyvatel na km².⁸ Do SO ORP Zábřeh spadá 28 obcí. Těmi jsou Bohuslavice, Brníčko, Drozdov, Dubicko, Horní Studénky, Hoštejn, Hrabová, Hynčina, Jedlí, Jestřebí, Kamenná, Kolšov, Kosov, Lesnice, Leština, Lukavice, Nemile, Postřelmov, Postřelmůvek, Rájec, Rohle, Rovensko, Svěbohov, Štítý, Vyšehoří, Zábřeh, Zborov, Zvole. Nejseverněji leží Štítý, které jako jediné mají spolu se Zábřehem statut města. Statut městyse nemá žádná z obcí sledovaného území (viz příloha č. 2). Nejvýchodnější je výběžek katastrálního území obce Rohle, nejjižnější část přísluší obci Dubicko a nejzápadněji se nachází obec Hynčina (viz příloha č. 3).

Zábřežsko má průměrnou nadmořskou výšku 347 m n. m., přičemž nejvýše položenou obcí je Hynčina s 545 m n. m. Naopak nejnižší nadmořskou výšku mají Bohuslavice, pouze 258 m n. m.⁹

Město Zábřeh se také v roce 1999 stalo centrem Sdružení obcí mikroregionu Zábřežsko, které se v roce 2001 přejmenovalo na Svazek obcí Mikroregionu Zábřežsko. Tento mikroregion se téměř kryje se SO ORP Zábřeh, pouze je rozšířen o dvě obce, a to Sudkov a Chromeč, které spadají do SO ORP Šumperk. Tento svazek vznikl především za účelem řešení problémů, které přesahují rámec a možnosti jednotlivých obcí.¹⁰

⁶ ČSÚ (2006).

⁷ ČSÚ (2004).

⁸ ČSÚ (2011b).

⁹ Mikroregion Zábřežsko (2010a).

¹⁰ Mikroregion Zábřežsko (2010b).

4.2 Historicko-správní vývoj SO ORP Zábřeh

Území dnešního Zábřehu leželo na okraji staré sídelní oblasti obývané již od pravěku, což dokazuje nález dvou kamenných hlazených nástrojů z mladší doby kamenné. V rámci vnitřní kolonizace začali v 11.–12. století toto území osidlovat Slované. Protože se slovanská osada rozkládala za břehem Moravské Sázavy, dostala název Zábřeh. Nejstarší písemná zmínka o lokalitě Zábřeh je z roku 1255, kdy český král Přemysl Otakar II. vydal zakládací listinu sídla Sulislavu ze Zábřeha.¹¹

V druhé polovině 13. století bylo německy mluvícími kolonisty poblíž slovanské osady založeno město Zábřeh. Kdy přesně k tomu došlo, nevíme, s jistotou ale můžeme říci, že město existovalo v roce 1289, kdy máme doložen i jeho německý název „Hoenstat“. Město bylo majetkem zeměpána, který ho jako královské léno uděloval členům panských rodů. Ke známým majitelům patřili například páni ze Šternberka či páni z Kravař. Za vlády pánů z Kravař byla v roce 1411 vydána listina, která stanovovala zábřežským měšťanům podobná práva, jaká užívali v tehdy hlavním moravském městě Olomouci. Dále se z listiny můžeme dovědět, že zábřežské panství zahrnovalo 16 vesnic.¹² Mezi další významné majitele zábřežského panství patřili také členové rodu Tunklů, kteří koupili zábřežské panství od Jiřího z Kravař v roce 1442. Členové tohoto rodu byli známi svými spory s okolními pány a také nevybíravými způsoby v jednání s poddanými.¹³ Jan starší Tunkl ať již legálně nebo i nezákonně získával další a další vesnice tak, že v roce 1458 patřilo k zábřežskému panství již 31 vesnic.¹⁴ Tunklové se sice zasloužili o přestavbu zábřežské tvrze na zámek a o založení celé sítě rybníků v povodí Moravy, ale jejich poddaní se pod tíhou robot někdy v letech 1492–1494 vzbouřili a Jiřího st. Tunkla smrtelně zranili.¹⁵

Před rokem 1510 byl syn Jiřího st. Tunkla Jindřich nucen kvůli narůstajícím dluhům prodat zábřežské panství rytíři Mikuláši mladšímu Trčkovi z Lípy. Ten však toto panství za dva roky směnil s Ladislavem z Boskovic za svojanovské panství v Čechách. V této době tvořilo panství jedno město a 35 vesnic, později však bylo ještě přikoupeno sovinecké panství, Postřelmov a také Bludov. Smrtí Jana z Boskovic v roce 1589 přešel majetek na Ladislava Veleny ze Žerotína, moravského zemského hejtmána a představitele protihabsburského odboje. Po porážce na Bílé hoře byl donucen emigrovat a zkonfiskované panství získal v roce 1622 rod Lichtenštejnů. V roce 1627 byly k zábřežskému panství připojeny vesnice Cotkytle,

¹¹ BARTOŠ (2004), s. 6.

¹² BARTOŠ (2004), s. 6–7.

¹³ DAVID (1995), s. 6.

¹⁴ BARTOŠ (2004), s. 8.

¹⁵ DAVID (1995), s. 6.

Šumvald, Velký a Malý Třebářov, Tatenice a Lubník. Jejich připojením překročil počet poddaných tohoto panství 1 100 obyvatel.¹⁶ V období třicetileté války byl celý kraj zpustošen a vyrabován. Ke zlepšení situace došlo až v 18. století, kdy byl také v letech 1727–1736 přestavěn a rozšířen zábřežský zámek.¹⁷ Po několika desetiletích klidnějšího období míru zažilo Zábřežsko a jeho obyvatelé znovu válečné útrapy ve 40. a 50. letech 18. století v průběhu prusko-rakouských válek o Slezsko. Konečný válečný neúspěch rakouské monarchie vyvolal intenzivní reformní činnost. V souvislosti s přípravou rustikálního a dominikálního katastru během vlády Marie Terezie byl vypracován v roce 1764 obsáhlý popis zábřežského panství. Vedle města Zábřeha s předměstím náleželo k panství 40 vesnic.

V roce 1793 došlo ve městě k velkému požáru, při kterém shořela polovina zdejších domů včetně radnice, kostela, pivovaru, městské věznice a chudobince. Ke zřetelnému růstu města došlo v první polovině 19. století. V roce 1834 bydlelo ve městě a na obou předměstích 1 383 obyvatel ve 179 domech.¹⁸

Významným rokem v dějinách města byl rok 1845, kdy byla dokončena stavba železnice z Olomouce do České Třebové a dále do Prahy. Zábřeh se rázem stal důležitou železniční stanicí. Ke zlepšení došlo také v silničním spojení města.¹⁹

Rok 1848 byl pro Zábřeh rokem revolučním, především díky uvolnění feudálních pout a zrušení poddanství, ale také kvůli radikální změně ve státní správě a samosprávě. Státní úřady představovalo zejména okresní hejtmanství, okresní soud a berní úřad. V roce 1850 zřízený politický okres Zábřeh zahrnoval tři soudní okresy, a sice Zábřeh, Mohelnici a Šilperk (později Štítý).²⁰ Mezi obyvateli v té době převažovali Němci, kteří v roce 1900 tvořili asi tři čtvrtiny obyvatel města, jejich počet byl tedy 5 375 obyvatel.²¹ V poslední čtvrtině 19. století se ve městě začala prosazovat i česká menšina. Podstatnější změna v národnostních poměrech nastala až po vzniku republiky, kdy v roce 1919 došlo k připojení Krumpachu a kdy se poměr českého obyvatelstva zvýšil přibližně na dvě třetiny, tedy na 5 385 obyvatel.²² Politický okres Zábřeh se třemi soudními okresy zůstal po válce zachován (viz příloha č. 4), jen okresní hejtmanství bylo přejmenováno na okresní správu politickou a od roku 1928 na okresní úřad.

Po mnichovských událostech byl Zábřeh v říjnu 1938 téměř s celým politickým okresem obsazen německým vojskem. I přes to, že se řada institucí i osob musela vystěhovat

¹⁶ BARTOŠ (2004), s. 12–19.

¹⁷ DAVID (1995), s. 6

¹⁸ BARTOŠ (2004), s. 25–30.

¹⁹ BARTOŠ (2004), s. 35.

²⁰ BARTOŠ (2004), s. 34–35.

²¹ ČSÚ (2006).

²² DAVID (1995), s. 7.

ČSÚ (2006).

do vnitrozemí, se v Zábřehu vytvořilo přirozené centrum odboje celé severozápadní Moravy. Po osvobození města 8. května 1945 vnikl v Zábřehu místní i okresní národní výbor, německé obyvatelstvo bylo odsunuto, německé továrny konfiskovány a lichtenštejnský lesní majetek byl zestátněn. V roce 1949 byl Šilperk přejmenován na Štítý. Při územní reorganizaci v roce 1960, kdy byly vytvářeny tzv. větší okresy, byl zábřežský okres zrušen a jeho převážná část byla připojena k okresu Šumperk.²³ Zábřeh tak přišel o Okresní národní výbor, ale i o celou řadu státních i jiných okresních institucí. Soudní okresy byly zrušeny již v roce 1949. Počet obyvatel města se mírně zvyšoval, v roce 1961 zde žilo 9 293 obyvatel.²⁴

Od 1. ledna 1976 byly k Zábřehu připojeny obce Nemile včetně Lupěného, Hněvkov, Václavov, Pivonín, Krchleby a Dolní Bušínov. V roce 1980 se se Zábřehem sloučil i Drozdov. V roce 1980 dosáhl počet obyvatel města hodnoty 14 540. V roce 1990 se však od Zábřeha odpojily obce Nemile a Lupěné, v roce 1992 také Drozdov. V roce 1991 bylo v celém městě i s připojenými obcemi 15 262 obyvatel a celkem 2 090 domů.²⁵

K 31. prosinci 2002 došlo ke zrušení okresních úřadů. Většina kompetencí zrušených okresních úřadů byla přenesena na 205 obcí s rozšířenou působností, které zahájily svou činnost k 1. lednu 2003 a zbytek těchto kompetencí převzalo 14 vyšších územně správních celků (krajů), které vznikly v roce 2000.²⁶

²³ DAVID (1995), s. 7

²⁴ ČSÚ (2006).

²⁵ BARTOŠ (2004), s. 60–65.

²⁶ TOUŠEK a kol. (2008).

5. Vývoj obyvatelstva

5.1 Vývoj počtu obyvatel

Vývoj počtu obyvatel je sledován od prvního moderního statistického sčítání lidu v roce 1869. Počet obyvatel se v SO ORP Zábřeh v letech 1869–2011 zvýšil o 10,9 %. Avšak je nutné dodat, že v tomto období nedocházelo pouze k narůstání počtu obyvatel. K výraznému poklesu došlo mezi lety 1930 a 1950, kdy se počet obyvatel propadl z 33 438 na 26 065, tedy o 7 373 obyvatel. Tento pokles byl zapříčiněn převážně odsunem Němců v roce 1946. K největšímu nárůstu došlo mezi lety 1970 a 1980, tehdy se počet obyvatel zvýšil o 12,6 %. Od roku 1991, kdy byl poprvé překonán počet obyvatel z roku 1930, však v následujícím intercenzálním období dochází znovu k menšímu poklesu populace.

Tab. č. 1 – Vývoj počtu obyvatel v SO ORP Zábřeh a ve městě Zábřeh v letech 1869–2011

Rok	SO ORP Zábřeh			město Zábřeh (v hranicích k roku 2011)		
	Počet obyvatel	Bazický index (%)	Řetězový index (%)	Počet obyvatel	Bazický index (%)	Řetězový index (%)
1869	30 376	100,0	100,0	5 790	100,0	100,0
1880	30 982	102,0	102,0	6 017	103,9	103,9
1890	31 561	103,9	101,9	6 599	114,0	109,7
1900	32 405	106,7	102,7	7 166	123,8	108,6
1910	33 029	108,7	101,9	7 918	136,8	110,5
1921	31 989	105,3	96,9	8 078	139,5	102,0
1930	33 438	110,1	104,5	9 122	157,5	112,9
1950	26 065	85,8	78,0	8 449	145,9	92,6
1961	28 255	93,0	108,4	9 293	160,5	110,0
1970	29 613	97,5	104,8	11 420	197,2	122,9
1980	33 337	109,7	112,6	14 253	246,2	124,8
1991	33 962	111,8	101,9	15 005	259,2	105,3
2001	33 929	111,7	99,9	14 561	251,5	97,0
2011	33 683	110,9	99,3	14 004	241,9	96,2

Zdroj: ČSÚ (2006). ČSÚ (2011b). Vlastní výpočty.

Pokud se budeme zabývat pouze samotným městem Zábřeh, nelze si nevšimnout, že počet obyvatel po většinu sledovaného území stoupal. Výjimkou je opět období mezi lety 1930–1950 a období let 1991–2011. Avšak od roku 1869 do roku 2011 došlo k navýšení populace o 141,9 %. Počet obyvatel nejvíce vzrostl mezi lety 1970 a 1980, a to z 11 420 na 14 253, rozdíl tedy činil 2 833 obyvatel. Zábřeh je dále také obcí s nejvyšší hustotou zalidnění, ta zde dosahuje hodnoty 405 obyvatel na km² (viz příloha č. 5 a č. 6). Při studování

podílu města Zábřeh na celkovém počtu obyvatel SO ORP Zábřeh v roce 1869–2011 zjistíme, že stoupl z 19,1 % na 46,1 %, můžeme tedy říci, že v tomto období probíhal proces koncentrace obyvatelstva.

Při zaměření se na jednotlivé obce správního obvodu zjistíme, že v roce 1869 bylo na území správního obvodu ORP Zábřeh celkem 5 obcí s více než 1 000 obyvateli. Byly to obce Zábřeh, Štítý (tehdy Šilperk), Rohle, Hynčina (tehdy Dolní Hynčina) a Jedlí (tehdy Jedle). V roce 2011 mělo více než 1 000 obyvatel také 5 obcí – Zábřeh, Postřelmov, Štítý, Leština a Dubicko. Ve sledovaném období došlo ve většině obcí k poklesu počtu obyvatel. Obec Hynčina zaznamenala největší propad (viz příloha č. 7). Počet obyvatel zde klesl z 1 757 na pouhých 188, tedy o 89,3 %. Dalšími obcemi, ve kterých počet obyvatel nedosahoval ani 50 % počtu obyvatel z roku 1869, jsou Drozdov, Hynčina, Jedlí, Rohle, Štítý a Zborov. Pouze deset obcí zaznamenalo nárůst – byly to obce Lesnice, Lukavice, Nemile, Rovensko, Dubicko, Hoštějn, Leština, Kolšov, Zábřeh a Postřelmov, přičemž k relativně největšímu navýšení počtu obyvatel došlo v Postřelmově, kde se počet obyvatel zvýšil z 855 na 3 240.

Tab. č. 2 – Srovnání vývoje počtu obyvatelstva pro vybrané územní jednotky

Rok	SO ORP Zábřeh			okres Šumperk			Olomoucký kraj			ČR		
	Abs.	Bi.	Ři.	Abs.	Bi.	Ři.	Abs.	Bi.	Ři.	Abs.	Bi.	Ři.
1869	30 376	100,0	100,0	132 410	100,0	100,0	540 670	100,0	100,0	7 565 463	100,0	100,0
1880	30 982	102,0	102,0	137 718	104,0	104,0	583 621	107,9	107,9	8 223 227	108,7	108,7
1890	31 561	103,9	101,9	140 874	106,4	102,3	608 458	112,5	104,3	8 666 456	114,6	105,4
1900	32 405	106,7	102,7	140 715	106,3	99,9	632 806	117,0	104,0	9 374 028	123,9	108,2
1910	33 029	108,7	101,9	143 550	108,4	102,0	665 500	123,1	105,2	10 076 727	133,2	107,5
1921	31 989	105,3	96,9	137 024	103,5	95,5	660 848	122,2	99,3	10 009 480	132,3	99,3
1930	33 438	110,1	104,5	142 948	108,0	104,3	698 075	129,1	105,6	10 674 240	141,1	106,6
1950	26 065	85,8	78,0	102 749	77,6	71,9	565 223	104,5	81,0	8 896 086	117,6	83,3
1961	28 255	93,0	108,4	110 461	83,4	107,5	600 425	111,1	106,2	9 571 531	126,5	107,6
1970	29 613	97,5	104,8	114 276	86,3	103,5	615 370	113,8	102,5	9 807 696	129,6	102,5
1980	33 337	109,7	112,6	124 369	93,9	108,8	648 403	119,9	105,4	10 291 927	136,0	104,9
1991	33 962	111,8	101,9	126 190	95,3	101,5	647 341	119,7	99,8	10 302 215	136,2	100,1
2001	33 929	111,7	99,9	126 567	95,6	100,3	643 817	119,1	99,5	10 230 060	135,2	99,3
2011	33 683	110,9	99,3	124 246	93,8	98,2	641 681	118,7	99,7	10 532 770	139,2	103,0

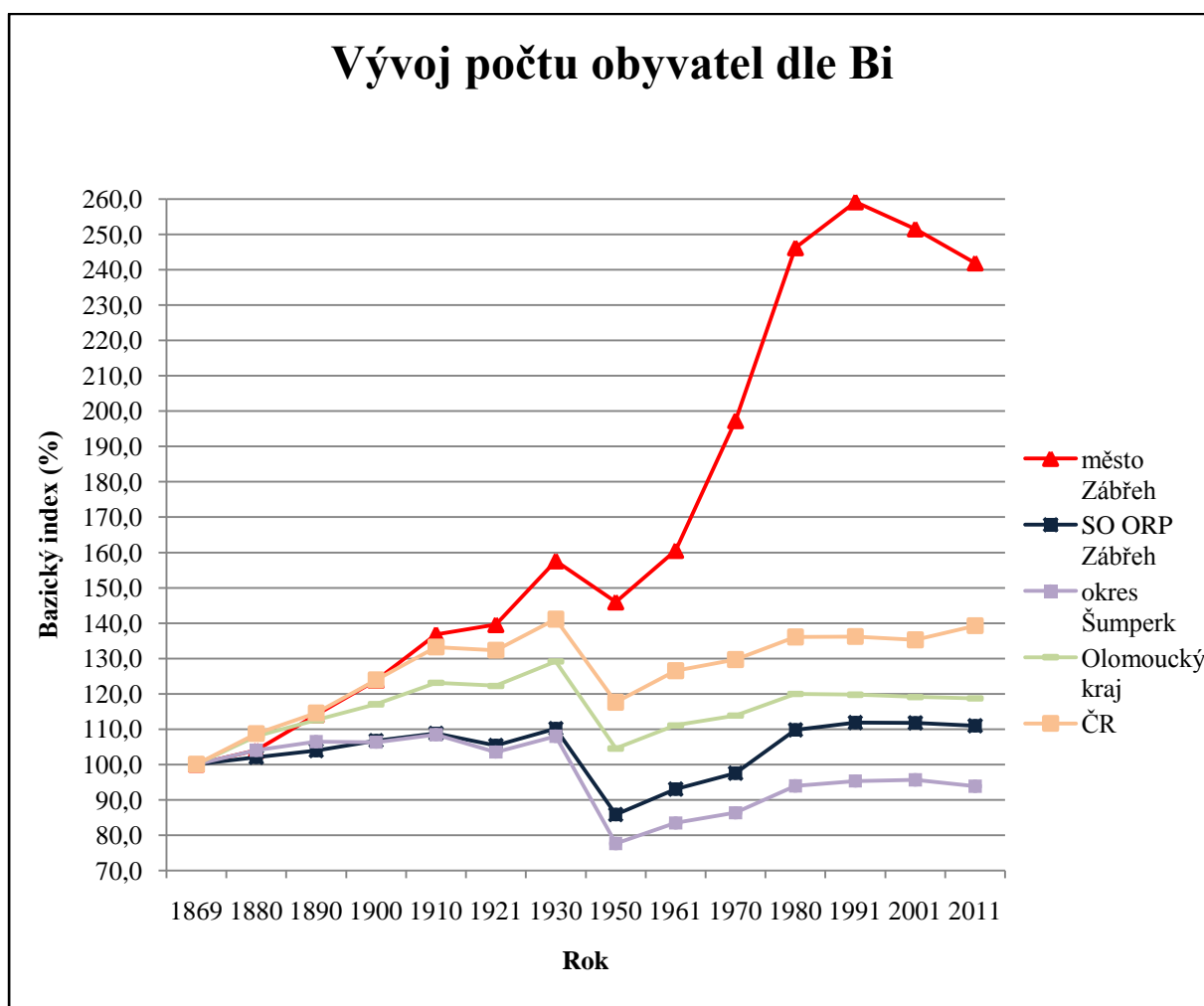
Pozn.: Abs. – absolutně, Bi – bazický index (%), Ři – řetězový index (%)

Zdroj: ČSÚ (2006). ČSÚ (2011b). Vlastní výpočty.

Při vzájemném srovnávání vývoje počtu obyvatel SO ORP Zábřeh s vyššími administrativními jednotkami si můžeme všimnout jejich velmi podobného průběhu. Až do roku 1930 se téměř shoduje vývoj ve SO ORP Zábřeh s vývojem v okrese Šumperk.

Opět také vidíme, že významnými roky ve vývoji obyvatelstva jsou roky 1930 a 1950. V roce 1930 bylo ve všech sledovaných územních jednotkách s výjimkou SO ORP Zábřeh dosaženo největšího počtu obyvatel za celé sledované období. Mezi lety 1930 a 1950 však došlo k úbytku obyvatel. Po válce začal počet obyvatel opět stoupat.

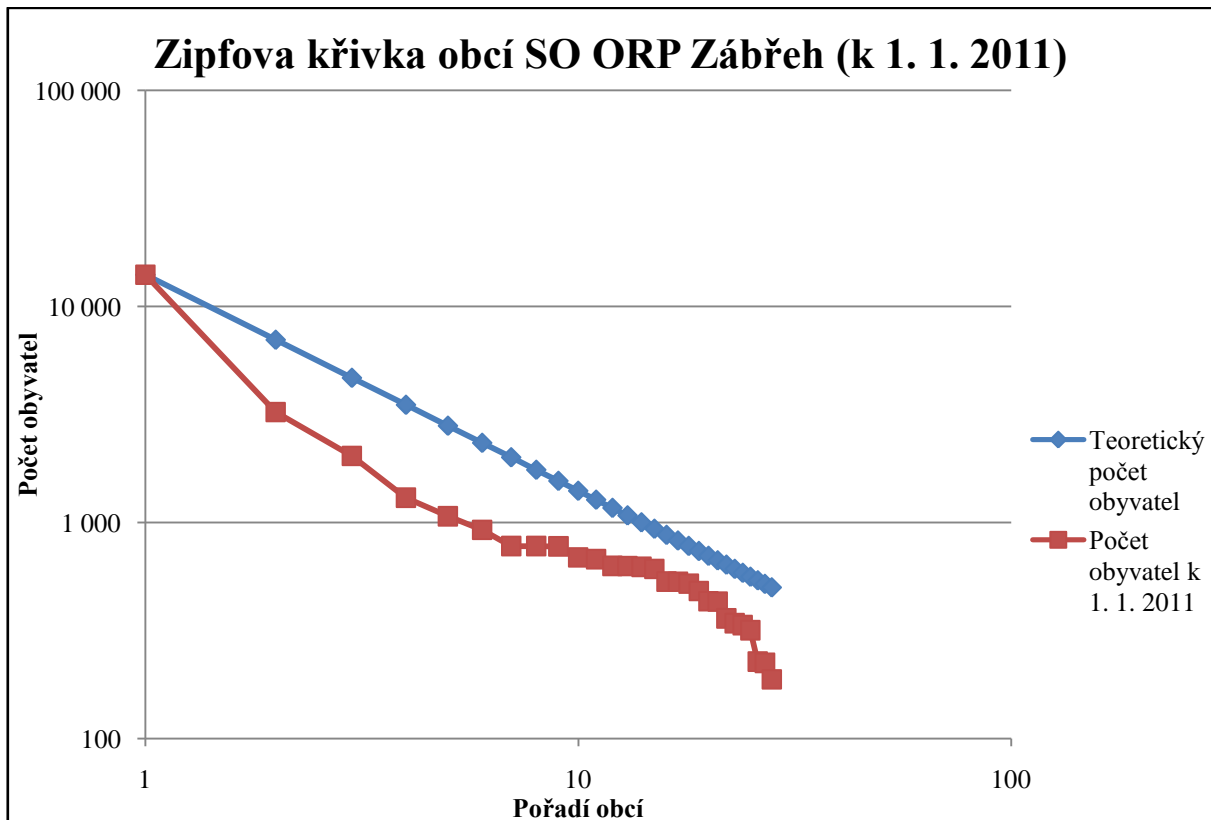
Počet obyvatel v České republice stoupl od roku 1869 o 39,2 % a v Olomouckém kraji nárůst činil 18,7 %. Jedinou sledovanou územní jednotkou, která nedosáhla na hodnotu počtu obyvatel z roku 1869, je okres Šumperk. Počet obyvatel se zde snížil o 6,2 %.

Obr. č. 1 – Graf srovnání vývoje počtu obyvatelstva pro vybrané územní jednotky²⁷

²⁷ ČSÚ (2006), ČSÚ (2011b). Vlastní výpočty a zpracování.

5.2 Zipfova křivka

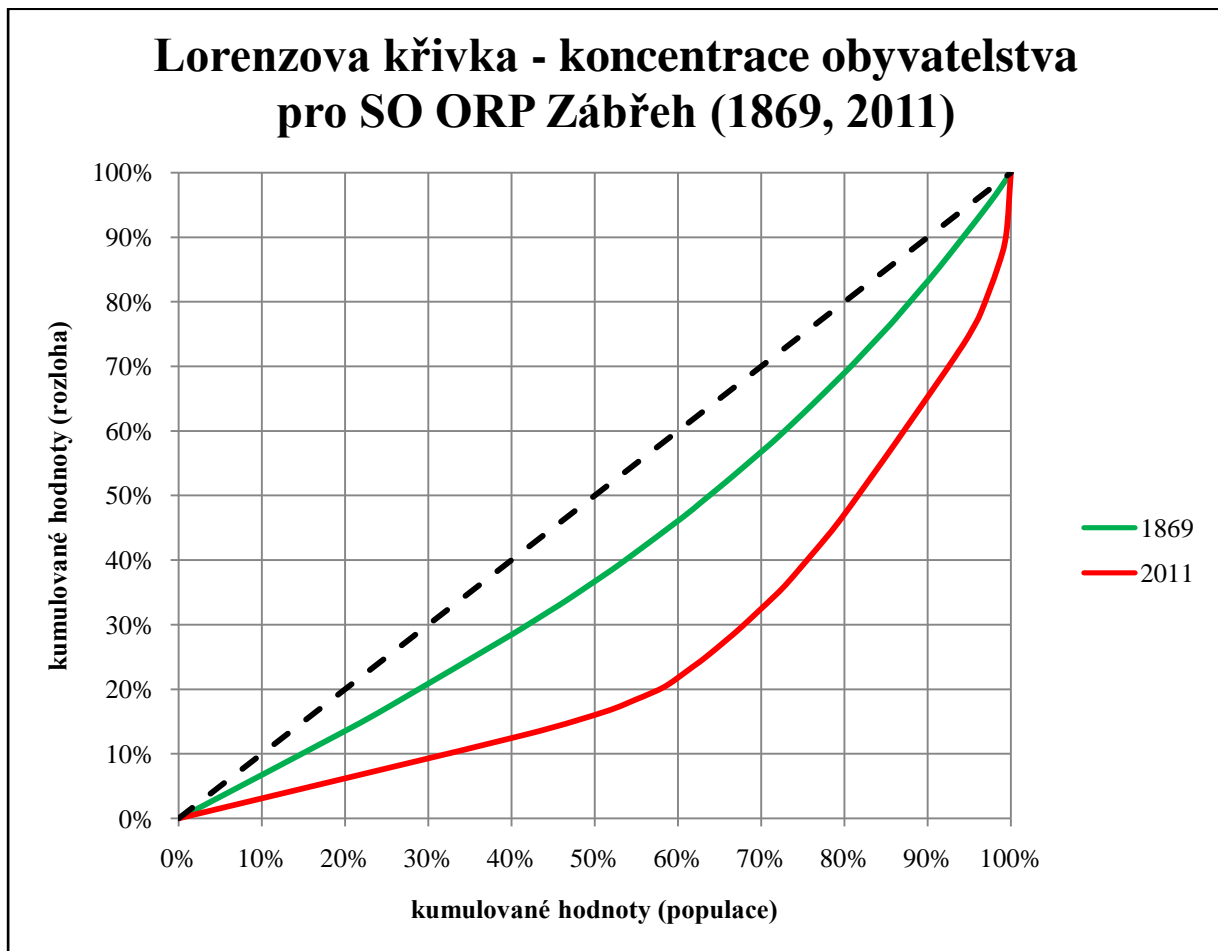
Obr. č. 2 – Zipfova křivka obcí SO ORP Zábřeh (2011)²⁸

Zipfova křivka znázorňuje teoretický a skutečný počet obyvatel. Skutečnost se od teoretického rozložení liší ve všech obcích (viz příloha č. 8), nicméně největší rozdíl je patrný u těch největších. Obec Postřelmov by měla mít podle Zipfova pravidla 7 002 obyvatel, ale ve skutečnosti má pouze 3 240, což není ani polovina. Dalšími obcemi, které nedosahují ani poloviny teoretického počtu obyvatel, jsou Štítý, Leština, Dubicko, Lukavice, Zvole, Rovensko, Kolšov a Jedlí.

Ve SO ORP Zábřeh je tedy obyvatelstvo silně koncentrováno v obci prvního řádu – v Zábřehu a to se odráží v silném odstupňování reálných velikostí obcí na grafu od teoretických velikostí, což je typické pro dominantní model. Zipfova křivka obcí správního obvodu ORP Zábřeh je podobná Zipfově křivce České republiky, obě jsou totiž grafem právě dominantního modelu, ale ve SO ORP Zábřeh jsou rozdíly mezi skutečným a teoretickým počtem obyvatel markantnější.

²⁸ ČSÚ (2011b). Vlastní výpočty.

5.3 Koncentrace obyvatelstva

Obr. č. 3 – Lorenzova křivka – koncentrace obyvatelstva pro SO ORP Zábřeh (1869, 2011)²⁹

Z grafu koncentrace obyvatelstva vytvořeného pro správní obvod obce s rozšířenou působností Zábřeh lze vyčíst, že oproti roku 2011 bylo v roce 1869 obyvatelstvo rozmístěno rovnoměrněji. V roce 2011 je totiž obyvatelstvo, jak již bylo zmíněno, koncentrováno spíše do centra sledovaného správního obvodu. Faktorem, který mohl proces koncentrace ovlivnit, je skutečnost, že se venkovské obyvatelstvo v druhé polovině 20. století začalo stěhovat za prací do Zábřehu.³⁰

Dále můžeme říci, že v roce 1869 byla polovina obyvatelstva koncentrována na 37 % území, kdežto v roce 2011 bylo 50 % obyvatel rozmístěno na 16 % území.

²⁹ ČSÚ (2006). ČSÚ (2011b). Vlastní výpočty a zpracování.

³⁰ VESELÝ (2009).

6. Struktura obyvatelstva

6.1 Struktura obyvatelstva podle věku a pohlaví

Změny věkové struktury správního obvodu obce s rozšířenou působností Zábřeh prokazují během posledních 18 let prudké stárnutí populace. Důkazem tohoto stárnutí obyvatelstva je rapidní narůstání indexu stáří. Ten se od roku 1991 zvýšil z hodnoty 47,3 % na 104,7 %, což je více než dvojnásobně. Při srovnávání předproduktivní a poproduktivní složky obyvatelstva si můžeme všimnout, že zatímco v roce 1991 převyšoval počet obyvatel v předproduktivním věku počet obyvatel starších 65 let, tak v roce 2009 tomu bylo již opačně.

Ve všech letech sledovaného období je nejvíce zastoupena produktivní složka obyvatelstva. Její podíl během let stoupl o 4,9 procentních bodů, o čem vypovídá také snižování indexu ekonomické závislosti, který klesl z 52,3 % na 41,7 %.

Poměr mužů a žen, který udává index feminity, se ve správním obvodě ORP Zábřeh příliš nemění. Index od roku 1991 stoupl pouze o 0,8 ‰. V celém sledovaném období převažuje ženská populace nad mužskou, což dokazuje hodnota indexu feminity přes 1 000 ‰.

Tab. č. 3 – Věková struktura obyvatelstva SO ORP Zábřeh v letech 1991–2009

rok	počet obyvatel celkem	z toho ženy	z toho ve věku						index stáří (%)	index ekonom. závislosti (%)	index feminity (‰)
			0-14		15-64		65 +				
			abs.	%	abs.	%	abs.	%			
1991	33 935	17 328	7 910	23,3	22 283	65,7	3 742	11,0	47,3	52,3	1 043,40
2001	33 929	17 329	5 970	17,6	23 676	69,8	4 283	12,6	71,7	43,3	1 043,90
2009	33 591	17 159	4 831	14,4	23 704	70,6	5 056	15,1	104,7	41,7	1 044,20

Zdroj: ČSÚ (2010a). ČSÚ (2005b). Okresní statistická správa Šumperk (1993). Vlastní výpočty.

Ve většině obcí SO ORP Zábřeh došlo mezi lety 1991 a 2009 k zvýšení indexu stáří, tedy ke stárnutí populace (viz příloha č. 9–11). Dokonce 11 z těchto obcí zaznamenalo více než dvojnásobný nárůst indexu. Nejvyšší index stáří má v roce 2009 obec Jedlí, kde na 76 lidí v předproduktivním věku připadá 142 obyvatel v poproduktivním věku (viz příloha č. 12). Tento nárůst je zapříčiněn výstavbou domova důchodců v roce 2006.³¹ Pouze dvě obce zaznamenaly oproti roku 1991 pokles indexu stáří. Těmito obcemi jsou Kosov a Rovensko.

³¹ Obec Jedlí (2007).

Nejnižší podíl produktivní složky je v roce 2009 v obci Hynčina (65,6 %) naopak nejvyšší má obec Lukavice (74,4 %).

Ženská populace převažuje nad mužskou v 17 obcích zkoumaného území (viz příloha č. 13). Nejvyšší index feminity je v obci Svěbohov (1 167,5 ‰) a Lesnice (1 106 ‰). Z obcí, v nichž je větší počet mužů než žen, má nejnižší hodnotu indexu feminity obec Hrabová (877,3 ‰). Jedinou obcí, kde je počet mužů a žen shodný, je obec Drozdov.

Tab. č. 4 – Věková struktura obyvatelstva vybraných území k 31. 12. 2009

území	počet obyvatel celkem	z toho ženy	z toho ve věku					
			0-14		15-64		65 +	
			Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
SO ORP Zábřeh	33 591	17 159	4 831	14,4	23 704	70,6	5 056	15,1
okres Šumperk	124 405	63 228	17 790	14,3	87 705	70,5	18 910	15,2
Olomoucký kraj	642 041	328 440	90 938	14,2	451 614	70,3	99 489	15,5
ČR	10 506 813	5 349 616	1 494 370	14,2	7 413 560	70,6	1 598 883	15,2

Zdroj: ČSÚ (2010a). ČSÚ (2010b). Vlastní výpočty.

Při srovnávání SO ORP Zábřeh s vyššími administrativními jednotkami nenajdeme výrazné rozdíly. Můžeme však říci, že správní obvod má ze všech sledovaných území nejvyšší podíl předproduktivní složky obyvatelstva a nejnižší podíl obyvatel starších 65 let. Z toho plyne, že má také nejnižší index stáří a také nejnižší průměrný věk. Ten se pohybuje ve všech územních jednotkách kolem 40 let. Rozdíly v indexech feminity také nejsou nějak výrazné, ale ve všech sledovaných územích převažuje počet žen nad počtem mužů.

Tab. č. 5 – Vybrané ukazatele věkové struktury obyvatelstva k 31. 12. 2009

území	index feminity (%)	index stáří (%)	průměrný věk
SO ORP Zábřeh	1 044,2	104,7	40,4
okres Šumperk	1 033,5	106,3	40,7
Olomoucký kraj	1 047,3	109,4	40,7
ČR	1 037,3	107,0	40,6

Zdroj: ČSÚ (2010a). ČSÚ (2010b). Vlastní výpočty.

6.2 Struktura obyvatelstva podle národnosti

Při sčítání v roce 1991 se mohl každý občan přihlásit podle vlastního uvážení k jakékoliv národnosti. V jeho výsledcích se proto poprvé v českých dějinách objevila vedle české národnosti i národnost moravská a slezská, novinkou byla též možnost deklarovat romskou národnost.³²

Na území správního obvodu ORP Zábřeh je nejčetněji zastoupena národnost česká. K té se v roce 2001 přihlásilo 89,5 % všech obyvatel. V porovnání se sčítáním v roce 1991 zaznamenal podíl této národnosti značný nárůst, v roce 1991 měla totiž v SO ORP Zábřeh značný podíl i národnost moravská (27,3 %), jejíž podíl klesl v intercenzálním období o 19,9 procentního bodu. Snížilo se také zastoupení národnosti slovenské, německé i romské. Národnost polská si jako jediná zachovala stejný podíl.

Tab. č. 6 – Vývoj národnostní struktury obyvatelstva SO ORP Zábřeh v letech 1991 a 2001

rok	počet obyvatel celkem	z toho národnosti													
		české	%	moravské	%	slovenské	%	německé	%	polské	%	romské	%	ostatní	%
1991	33 962	23 558	69,4	9 271	27,3	568	1,7	100	0,3	48	0,1	88	0,3	56	0,2
2001	33 929	30 360	89,5	2 518	7,4	368	1,1	58	0,2	40	0,1	14	0,0	45	0,1

Zdroj: Okresní statistická správa Šumperk (1993). ČSÚ (2005b). Vlastní výpočty.

V jednotlivých obcích SO ORP Zábřeh se taktéž nejvíce obyvatel v roce 2001 přihlásilo k české národnosti (viz příloha č. 14). Ta má největší zastoupení v obcích Zborov (95,7 %), Štítý (94,7 %) a Kosov (94,0). Naopak nejnižší podíl mají obce Bohuslavice (81,7 %) a Drozdov (81,8 %), což je způsobeno především větším zastoupením moravské národnosti. Největší zastoupení slovenské národnosti je v obci Hynčina (2,4 %), německé národnosti v obci Rohle (0,8 %), polské národnosti v obci Postřelmov (0,4 %) a podíl romské národnosti je největší v obci Horní Studénky (0,6 % - reálný počet příslušníků tohoto etnika je nicméně evidentně vyšší).

³² Okresní statistická správa Šumperk (1993), s. 18–19.

Tab. č. 7 – Národnostní struktura obyvatel ve vybraných územních jednotkách v roce 2001

území	počet obyvatel celkem	podíl obyvatelstva podle národnosti v % v roce 2001						
		česká	moravská	slovenská	německá	polská	romská	ostatní
SO ORP Zábřeh	33 929	89,5	7,4	1,1	0,2	0,1	0	0,1
okres Šumperk	126 567	89,1	6,4	1,5	0,4	0,2	0,1	0,2
Olomoucký kraj	639 369	87,8	7,7	1,8	0,3	0,1	0,1	0,2
ČR	10 230 060	90,4	3,7	1,9	0,4	0,5	0,1	0,5

Zdroj: ČSÚ (2005b). Vlastní výpočty.

Při porovnávání národnostní struktury správního obvodu ORP Zábřeh s národnostní strukturou vyšších administrativních jednotek si můžeme všimnout jejich podobnosti. Nejčetněji je vždy zastoupena česká národnost. Menší rozdíly jsou patrné u podílu moravské národnosti. V ČR se k ní přihlásilo pouze 3,7 % obyvatel, kdežto ve SO ORP Zábřeh 7,4 % a v Olomouckém kraji dokonce 7,7 % obyvatel. Podíl ostatních národností je vždy nejnižší ve SO ORP Zábřeh. Zde dosahuje podíl slovenské národnosti 1,1 %. Romská, německá a polská národnost jsou zde velmi ojedinělé.

6.3 Struktura obyvatelstva podle náboženského vyznání

Podle výsledků ze sčítání lidu, domů a bytů došlo ve SO ORP Zábřeh mezi lety 1991 a 2001 ke snížení počtu věřících o 12,7 procentních bodů. Naopak podíl obyvatel bez vyznání vzrostl z 27,5 % na 48 %, tedy o 20,5 procentních bodů. Nejvíce věřících se hlásí k římskokatolické církvi. V roce 1991 se k ní přihlásilo více než 92 % věřících, v roce 2001 to bylo o 4,4 procentní body méně.

Tab. č. 8 – Vývoj náboženské struktury obyvatelstva SO ORP Zábřeh v letech 1991 a 2001

rok	počet obyvatel celkem	věřící		z toho římskokatolická církev		bez vyznání	
		Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
1991	33 962	18 709	55,1	17 281	92,4	9 331	27,5
2001	33 929	14 386	42,4	12 658	88,0	16 270	48,0

Zdroj: Okresní statistická správa Šumperk (1993). ČSÚ (2005b). Vlastní výpočty.

Z hlediska jednotlivých obcí správního obvodu má největší podíl věřících v roce 2001 obec Svěbohov (70,4 %) a Rájec (65,1 %). Větší než padesátiprocentní podíl je v 13 obcích (viz příloha č. 15–16). Naopak nejméně věřících je v obci Hynčina, Kolšov a Kamenná. Co se týče příslušnosti k jednotlivým vyznáním, tak nejdominantnější je římskokatolická církev. Největší zastoupení má tato církev v Horních Studýnkách (98,2 %) a ve Zborově (97,8 %). Druhou nejvýznamnější církví je církev Československá husitská. Ta má největší podíl v obci Dubicko (18,1 %). Další církví, k níž se lidé mohou přihlásit, je českobratrská církev evangelická, která má největší zastoupení v obci Hrabová (29 %).

Tab. č. 9 – Náboženská struktura obyvatel ve vybraných územních jednotkách v roce 2001

území	věřící celkem		z toho[%]					bez vyznání		nezjištěné vyznání	
			církev římskokatolická	církev československá husitská	českobratrská církev evangelická	pravoslavná církev	náboženská společnost Svědkové Jehovovi				
	Abs.	%						Abs.	%	Abs.	%
SO ORP Zábřeh	14 386	42,4	88,0	3,0	2,8	0,3	0,2	16 270	48,0	3 273	9,6
okres Šumperk	44 389	35,1	85,3	3,2	2,8	1,5	0,3	71 018	56,1	11 160	8,8
Olomoucký kraj	236 441	37,0	87,6	3,0	1,8	0,9	0,4	344 162	53,8	58 766	9,2
ČR	3 288 088	32,1	83,4	3,0	3,6	0,7	0,7	6 039 991	59,0	901 981	8,8

Zdroj: ČSÚ (2005b). Vlastní výpočty.

Při porovnávání výše uvedených administrativních jednotek lze zjistit, že ve správním obvodu ORP Zábřeh je podíl věřících obyvatel větší jak 42 %, což je také nejvíce ze všech sledovaných území. Nejvíce lidí se zde hlásí k římskokatolické církvi (88 %). Tato církev má dominantní postavení ve všech sledovaných územích. Druhou nejvýznamnější církví je v Olomouckém kraji, okrese Šumperk i v SO ORP Zábřeh církev československá husitská. Kdežto v ČR je to českobratrská církev evangelická. V České republice je také nejvyšší podíl nevěřícího obyvatelstva, a to 59 %, což je o 11 % více než v SO ORP Zábřeh.

6.4 Struktura obyvatelstva podle vzdělanostní úrovně

Vzdělanostní struktura správního obvodu ORP Zábřeh zaznamenala v letech 1991–2001 výraznou pozitivní změnu. Podíl obyvatelstva bez vzdělání, se základním vzděláním ať již ukončeným nebo neukončeným klesl o 10,3 procentních bodů. Oproti tomu došlo u všech zbývajících vzdělanostních skupin k nárůstu jejich podílu. Podíl osob mající odborné vzdělání bez maturity se zvýšil ve sledovaném období z 37,2 % na 41,6 %. K největšímu navýšení došlo u obyvatelstva s úplným středoškolským vzděláním, kde jejich podíl stoupl o 5,3 procentních bodů. Podíl osob s vysokoškolským titulem mírně stoupl ze 4,4 % na 5,7 %. S tím souvisí také zvýšení syntetického ukazatele vzdělanostní úrovně (o 0,2 na konečnou hodnotu 2,1), ale i navýšení podílu osob, kteří mají alespoň maturitu. Podíl těchto osob stoupl v intercenzálním období o 6,6 procentních bodů.

Tab. č. 10 – Vývoj vzdělanostní struktury obyvatelstva SO ORP Zábřeh v letech 1991 a 2001

rok	obyvatelstvo 15 +	základní vzdělání		odborné bez maturity		úplné středoškolské		vysokoškolské		Podíl osob mající alespoň maturitu (%)	Syntetický ukazatel vzdělanosti
		Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%		
1991	26 025	9 506	36,5	9 672	37,2	5 322	20,4	1 138	4,4	24,8	1,9
2001	27 959	7 339	26,2	11 630	41,6	7 182	25,7	1 603	5,7	31,4	2,1

Zdroj: Okresní statistická správa Šumperk (1993). ČSÚ (2003b). Vlastní výpočty.

Při vzájemném srovnávání správního obvodu ORP Zábřeh s dalšími územními jednotkami zjistíme, že Zábřežsko má ze všech srovnávaných územních celků nejnižší podíl osob, kteří mají alespoň maturitu. Tato skutečnost souvisí s tím, že správní obvod ORP Zábřeh má také nejnižší podíl (5,7 %) vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva ale také nejnižší podíl (25,7 %) osob s úplným středoškolským vzděláním. Naopak nejvyšší je zde podíl osob (26,2 %) se základním vzděláním a s odborným vzděláním bez maturity (41,6 %).

Tab. č. 11 – Vzdělanostní struktura obyvatel ve vybraných územních jednotkách v roce 2001

území	obyvatelstvo 15 +	základní vzdělání		odborné bez maturity		úplné středoškolské		vysokoškolské	
		Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
ORP Zábřeh	12 068	2 743	22,7	4 718	39,1	3 588	29,7	928	7,7
SO ORP Zábřeh	27 959	7 339	26,2	11 630	41,6	7 182	25,7	1 603	5,7
okres Šumperk	104 908	27 522	26,2	42 042	40,1	27 368	26,1	6 802	6,5
Olomoucký kraj	533 985	129 029	24,2	208 586	39,1	147 729	27,7	43 368	8,1
ČR	8 575 198	2 013 041	23,5	3 255 400	38,0	2 431 171	28,4	762 459	8,9

Zdroj: ČSÚ (2003b). ČSÚ (2005b). Vlastní výpočty.

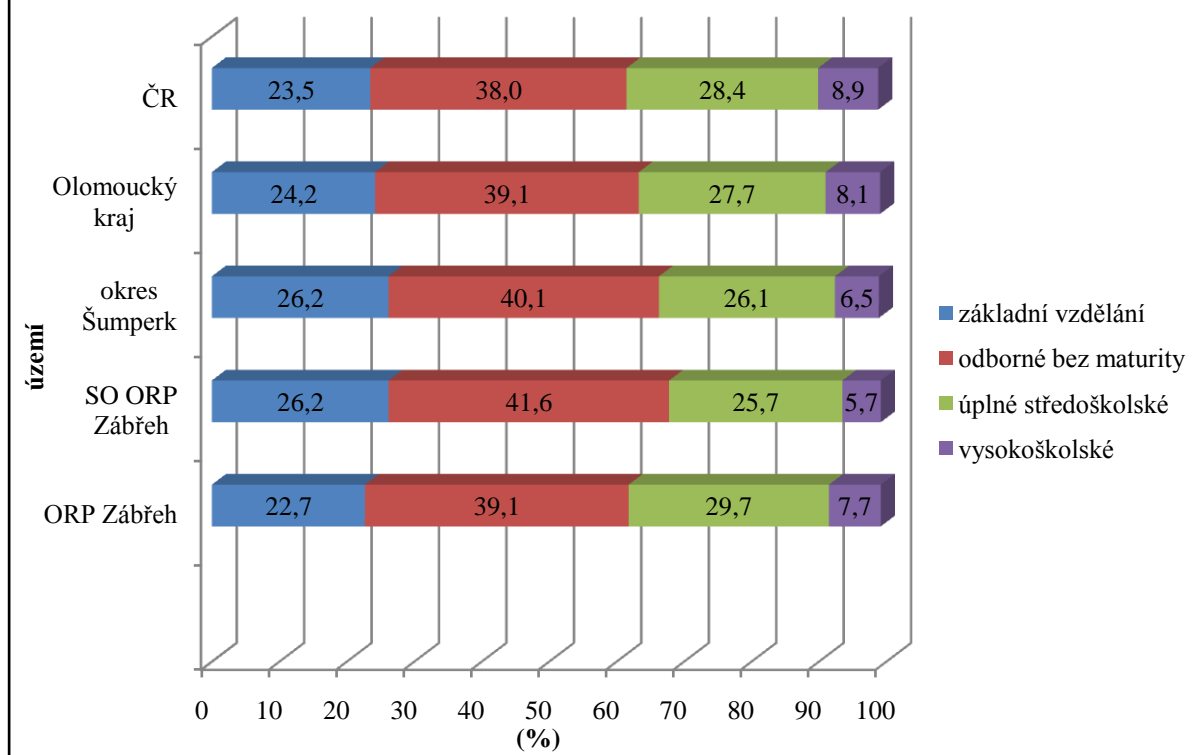
Nejvyšší podíl osob majících alespoň maturitu je v administrativním centru správního obvodu, kde dosahuje hodnoty 37,4 %, což je o 6 % více než ve správním obvodě a o 0,2 % více než v ČR. Tabulka se syntetickým ukazatelem vzdělanostní úrovně znázorňuje nejvyšší vzdělanost (2,3) v ČR v porovnání se zbylými územními jednotkami. Okres Šumperk se z hlediska vzdělanostní úrovně po většinou udržuje v průměrných hodnotách.

Tab. č. 12 – Hodnocení vzdělanosti ve vybraných územních jednotkách v roce 2001

území	podíl osob mající alespoň maturitu (%)	syntetický ukazatel vzdělanosti
ORP Zábřeh	37,4	2,2
SO ORP Zábřeh	31,4	2,1
okres Šumperk	32,6	2,1
Olomoucký kraj	35,8	2,2
ČR	37,2	2,3

Zdroj: ČSÚ (2003b). ČSÚ (2005b). Vlastní výpočty.

Struktura populace dle stupně vzdělání ve vybraných územních jednotkách v roce 2001

Obr. č. 4 – Graf srovnání struktury obyvatelstva dle stupně vzdělání ve vybraných územních jednotkách v roce 2001³³

V jednotlivých obcích správního obvodu ORP Zábřeh má v roce 2001 nejvyšší podíl osob alespoň s maturitou administrativní centrum Zábřeh, kde tento podíl dosahuje hodnoty 37,4 % (viz příloha č. 17–18). Více než třetinu obyvatel alespoň s maturitou, mají obce Hoštejn (35,4 %), Vyšehoří (34,1 %), Rovensko (33,9 %) a Postřelmov (33,4 %). Naopak nejnižší podíl těchto osob je v obcích Rohle (17,6 %), Drozdov (18,4 %) a Hynčina (18,5 %). Syntetické ukazatele vzdělanosti nám znázorňují největší vzdělanost ve městě Zábřeh a v obcích Postřelmov a Hoštejn. Ve všech třech obcích je syntetický ukazatel vzdělanosti roven 2,2.

³³ ČSÚ (2003b), ČSÚ (2005b). Vlastní výpočty a zpracování.

6.5 Struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity

Na území správního obvodu ORP Zábřeh došlo mezi roky 1991 a 2001 ke snížení počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva (EAO), a to o 701 osob. Důvodem tohoto poklesu není zřejmě snižování celkového počtu obyvatel (ten klesl pouze o 33 osob), ale spíše stárnutí zábřežské populace a s ním spojené zvyšování podílu ekonomicky neaktivních obyvatel. Podíl EAO na celkovém počtu obyvatel se také snížil, a to z 51,8 % na 49,8 %. K výrazným změnám ve struktuře zaměstnaného obyvatelstva podle sektorů národního hospodářství došlo ve sledovaném období nejvíce v priméru, tedy ve sféře zahrnující zemědělství, lesnictví, lov, rybolov a myslivost. Zde došlo k poklesu z 2 504 osob na pouhých 1 060 zaměstnanců. Výrazný nárůst zaznamenal pouze terciér. Jeho podíl stoupl o 8,2 procentních bodů. Sekundární sféra si ve sledovaném období udržuje přibližně stejné podíly.

Tab. č. 13 – Vývoj struktury obyvatelstva podle ekonomické aktivity v letech 1991 a 2001 ve správním obvodě ORP Zábřeh

rok	EAO		z toho					
			primér		sekundér		terciér	
	Abs.	podíl na celkovém počtu obyvatel (%)	Abs.	(%)	Abs.	(%)	Abs.	(%)
1991	17 586	51,8	2 504	15,1	8 690	52,5	5 368	32,4
2001	16 885	49,8	1 060	6,8	8 236	52,6	6 371	40,6

Zdroj: Okresní statistická správa Šumperk (1993). ČSÚ (2003b). Vlastní výpočty.

Z výsledků Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2001 v jednotlivých obcích správního obvodu ORP Zábřeh je zřejmé, že nejvyšší podíl EAO na celkovém počtu obyvatel je v obcích Zborov (53,6 %) a Horní Studénky (53,5 %). Jsou to obce s velmi nízkým počtem obyvatel. Vyšší podíl než 50 % je v 9 obcích správního obvodu (viz příloha č. 19). Naopak nejmenší podíl EAO na celkovém počtu obyvatel je v obci Hynčina (40,2 %). Při hodnocení příslušnosti EAO k sektorům národního hospodářství zjistíme, že v žádné z obcí nepřevažuje primární sféra. Největší podíl EAO pracujících v zemědělství, lesnictví, rybolovu či myslivosti je v obci Hynčina (31,3 %), nejmenší ve městě Zábřeh (3,1 %). Nejvyšší podíl obyvatel zaměstnaných v sekundární sféře je v obci Kamenná (77,2 %). Naopak nejméně EAO pracujících v průmyslu a stavebnictví je v obci Hynčina (44,8 %).

Pouze ve dvou obcích správního obvodu má největší zastoupení terciární sféra. Těmito obcemi jsou Zábřeh a Hoštejn, přičemž nejvíce EAO zapojených do této sféry je ve městě Zábřeh (49,1 %).

Tab. č. 14 – Struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity ve vybraných územních jednotkách v roce 2001

území	EAO		z toho					
	Abs.	podíl na celkovém počtu obyvatel (%)	primér		sekundér		terciér	
			Abs.	(%)	Abs.	(%)	Abs.	(%)
SO ORP Zábřeh	16 885	49,8	1 060	6,8	8 236	52,6	6 371	40,6
okres Šumperk	63 664	50,3	3 794	6,5	28 294	48,7	26 046	44,8
Olomoucký kraj	324 278	50,7	18 618	6,2	130 559	43,3	152 396	50,5
ČR	5 253 400	51,4	249 420	4,7	2 142 992	40,8	2 860 988	54,5

Zdroj: ČSÚ (2003a). ČSÚ (2003b). ČSÚ (2009a). Vlastní výpočty.

Při srovnávání správního obvodu ORP Zábřeh s vyššími administrativními jednotkami zjistíme, že nejvyšší podíl EAO na celkovém počtu obyvatelstva je v ČR (51,4 %), naopak nejnižší (49,8 %) ve správním obvodě ORP Zábřeh. Ve všech územních jednotkách je z hlediska sektorů národního hospodářství nejméně zastoupena primární sféra. Podíl EAO pracujících v priméru je však nejvyšší ve správním obvodě ORP Zábřeh (6,8 %). Taktéž je zde nejvyšší i podíl EAO pracujících v průmyslu a stavebnictví (o 11,8 % vyšší než v ČR, o 9,3 % vyšší než v Olomouckém kraji a o 3,9 % vyšší než v okrese Šumperk). Naopak podíl EAO zaměstnaných v terciéru je zde nejnižší (40,6 %). Pouze v ČR a Olomouckém kraji má převahu terciární sféra.

7. Pohyb obyvatelstva

Pohyb obyvatelstva je možné sledovat ze dvou hledisek. To první se zabývá přirozeným pohybem populace, jenž je výslednicí rození se a umírání obyvatel. Druhé hledisko studuje mechanický pohyb populace. Zde je pozornost věnována především migračním procesům.

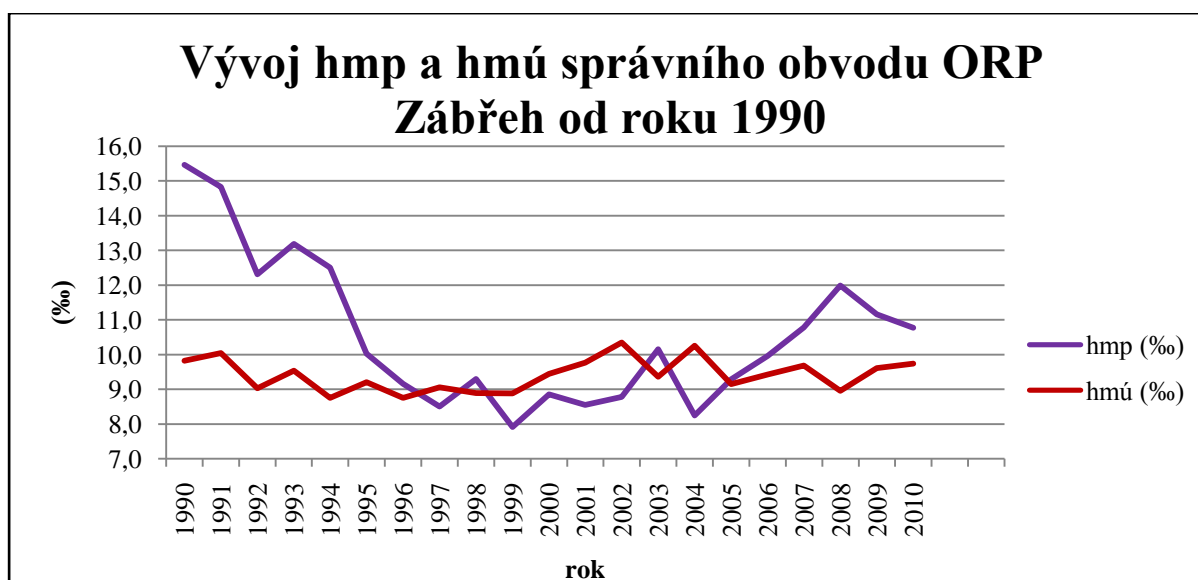
Tab. č. 15 – Pohyb obyvatelstva SO ORP Zábřeh v letech 1990–2010

rok	střední stav obyvatel	počet živě narozených	počet zemřelých	hmp (‰)	hmú (‰)	migrační saldo	přirozený přírůstek	celkový přírůstek
1990	33 805	523	332	15,5	9,8	-163	191	28
1991	33 833	502	340	14,8	10,0	-70	162	92
1992	34 108	420	308	12,3	9,0	-6	112	106
1993	34 194	451	326	13,2	9,5	-39	125	86
1994	34 281	429	300	12,5	8,8	-42	129	87
1995	34 316	344	316	10,0	9,2	7	28	35
1996	34 270	314	300	9,2	8,8	-60	14	-46
1997	34 219	291	310	8,5	9,1	-32	-19	-51
1998	34 190	318	304	9,3	8,9	-43	14	-29
1999	34 105	270	303	7,9	8,9	-52	-33	-85
2000	34 091	302	322	8,9	9,4	6	-20	-14
2001	33 895	290	331	8,6	9,8	-15	-41	-56
2002	33 814	297	350	8,8	10,4	-28	-53	-81
2003	33 868	344	317	10,2	9,4	27	27	54
2004	33 720	278	346	8,2	10,3	-80	-68	-148
2005	33 674	313	308	9,3	9,1	-51	5	-46
2006	33 626	335	317	10,0	9,4	-66	18	-48
2007	33 567	362	325	10,8	9,7	-96	37	-59
2008	33 597	403	301	12,0	9,0	-72	102	30
2009	33 591	375	323	11,2	9,6	-58	52	-6
2010	33 683	363	328	10,8	9,7	57	35	92

Zdroj: ČSÚ (2011c). Vlastní výpočty.

Období let 1990–1996 ve správním obvodě ORP Zábřeh je charakteristické přirozeným přírůstkem obyvatel, což je zapříčiněno větším počtem živě narozených obyvatel než zemřelých. Hrubá míra porodnosti (hmp) je nejvyšší za celé sledované období v roce 1990, kdy dosahovala hodnoty 15,5 ‰. Tentýž rok je nejvyšší i přirozený přírůstek obyvatelstva (191). V období let 1997 a 1999–2004 převyšuje hrubá míra úmrtnosti (hmú) hrubou míru porodnosti, což má za důsledek zápornou hodnotu přirozeného přírůstku. Nejhorší byla pro SO ORP Zábřeh situace v roce 2004, kdy kulminuje záporná hodnota

přirozeného přírůstku (-68) ale i záporná hodnota celkového přírůstku (-148). Avšak za sledovanou dobu 21 let měl přirozený přírůstek kladnou hodnotu (817). Nejvyšší hodnotu celkového přírůstku zaznamenal rok 1992. Při sledování migračních procesů vidíme, že se více lidí ze správního obvodu ORP Zábřeh vystěhovává. Celkový přírůstek stěhováním, který vyjadřuje migrační saldo, je totiž po většinu sledovaného období záporný. Výjimkou jsou pouze roky 1995, 2000, 2003 a 2010.

Obr. č. 5 – Graf vývoje hmp a hmú ve správním obvodě ORP Zábřeh v letech 1990–2010³⁴

Při sledování vývoje hmp a hmú vidíme, že ve všech administrativních jednotkách došlo ve sledovaném období k nárůstu hrubé míry porodnosti. Největší zvýšení zaznamenala Česká republika, a to o 1,8 ‰. K poklesu úmrtnosti došlo mezi lety 1995 a 2010 pouze v Olomouckém kraji a ČR. Naopak ve správním obvodě ORP Zábřeh a okrese Šumperk došlo k navýšení úmrtnosti.

Tab. č. 16 – Hmp a hmú v letech 1995, 2000, 2005 a 2010 ve vybraných územních jednotkách

území	1995		2000		2005		2010	
	hmp (%o)	hmú (%o)	hmp (%o)	hmú (%o)	hmp (%o)	hmú (%o)	hmp (%o)	hmú (%o)
SO ORP Zábřeh	10,0	9,2	8,9	9,4	9,3	9,1	10,8	9,7
okres Šumperk	9,7	9,7	9,0	10,0	9,5	9,8	10,6	10,6
Olomoucký kraj	9,2	11,0	8,6	10,5	9,7	10,1	10,8	10,5
ČR	9,3	11,4	8,8	10,6	10,0	10,5	11,1	10,1

Zdroj: ČSÚ (2011d). Vlastní výpočty.

³⁴ ČSÚ (2011c). Vlastní výpočty a zpracování.

8. Vyjížd'ka a dojížd'ka do zaměstnání

Dle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2001 je patrné, že na území správního obvodu ORP Zábřeh je 16 885 ekonomicky aktivních obyvatel. Z celkového počtu 15 147 zaměstnaných ekonomicky aktivních obyvatel vyjíždí celkem 7 888 obyvatel za prací, což je více jak 52 %. Nejvíce zaměstnaných osob vyjíždí za prací z obce Zborov (89,6 % - viz příloha č. 20), naopak nejméně z administrativního centra správního obvodu, tedy ze Zábřehu (33,1 %). Pouze tři obce mají podíl vyjíždějících na celkovém počtu zaměstnaných ekonomicky aktivních obyvatel nižší jak 50 %. Jsou to obce Kamenná (34,6 %), Štítý (33,9 %) a Zábřeh (33,1 %).

Tab. č. 17 – Struktura dojížd'ky za prací ve správním obvodě ORP Zábřeh v roce 2001

obec	Zaměstnané osoby v obci žijící	Vyjížd'ka pracujících za prací	(%)	Dojížd'ka do práce	Migrační saldo	OPM
SO ORP Zábřeh	15 147	7 888	52,1	5 378	-2 510	12 637

Zdroj: ČSÚ (2003b). Vlastní výpočty.

Správní obvod ORP Zábřeh je územím, které má záporné saldo dojížd'ky za prací. Jeho hodnota v roce 2001 byla -2 510, když na sledované území dojíždí za prací 5 378 osob a vyjíždí z něj 7 888 zaměstnaných osob. Počet obsazených pracovních míst je na Zábřežsku 12 637. Z daných informací lze lehce vyhodnotit, že daný region neposkytuje dostatek pracovních míst a je spíše vyjížd'kový. Obcemi, které mají největší počet obsazených míst, jsou Zábřeh, Postřelmov a Štítý. Je to dáno tím, že v těchto obcích sídlí významné podniky tohoto regionu. Město Zábřeh je sídlem firem jako Sulko s r. o., Ekozis spol. s r. o., HDO spol. s r. o., Unilever ČR a další. V Postřelmově je nejvýznamnějším podnikem MEP Postřelmov, a.s. Město Štítý je sídlem společnosti Klein & Blažek s r. o.

Při stanovování hlavních center dojížd'ky za prací je pracováno s vyšší administrativní jednotkou, a to okresem Šumperk. V daném území se nachází tři obce, jež splňují kritéria dojížd'kového centra. Jsou to města Šumperk, Zábřeh a Mohelnice. Nejvyšší počet obsazených pracovních míst má Šumperk, a to 18 060. Toto číslo je výsledkem součtu 13 432 zaměstnaných osob, které zde žijí, se 7 356 lidmi, co do obce za prací dojíždí, a následným odečtením 2 728 obyvatel, kteří ze Šumperka vyjíždí. V Zábřehu je počet obsazených pracovních míst roven 7 451 a Mohelnice jich má 5 959.

Tab. č. 18 – Struktura dojížděky za prací v daných městech v roce 2001

obec	Zaměstnané osoby v obci žijící	Dojíždějící za prací do obce	Vyjíždějící za prací z obce	Obsazená pracovní místa
Šumperk	13 432	7 356	2 728	18 060
Zábřeh	6 652	3 001	2 202	7 451
Mohelnice	4 738	2 341	1 120	5 959

Zdroj: ČSÚ (2003b). Vlastní výpočty.

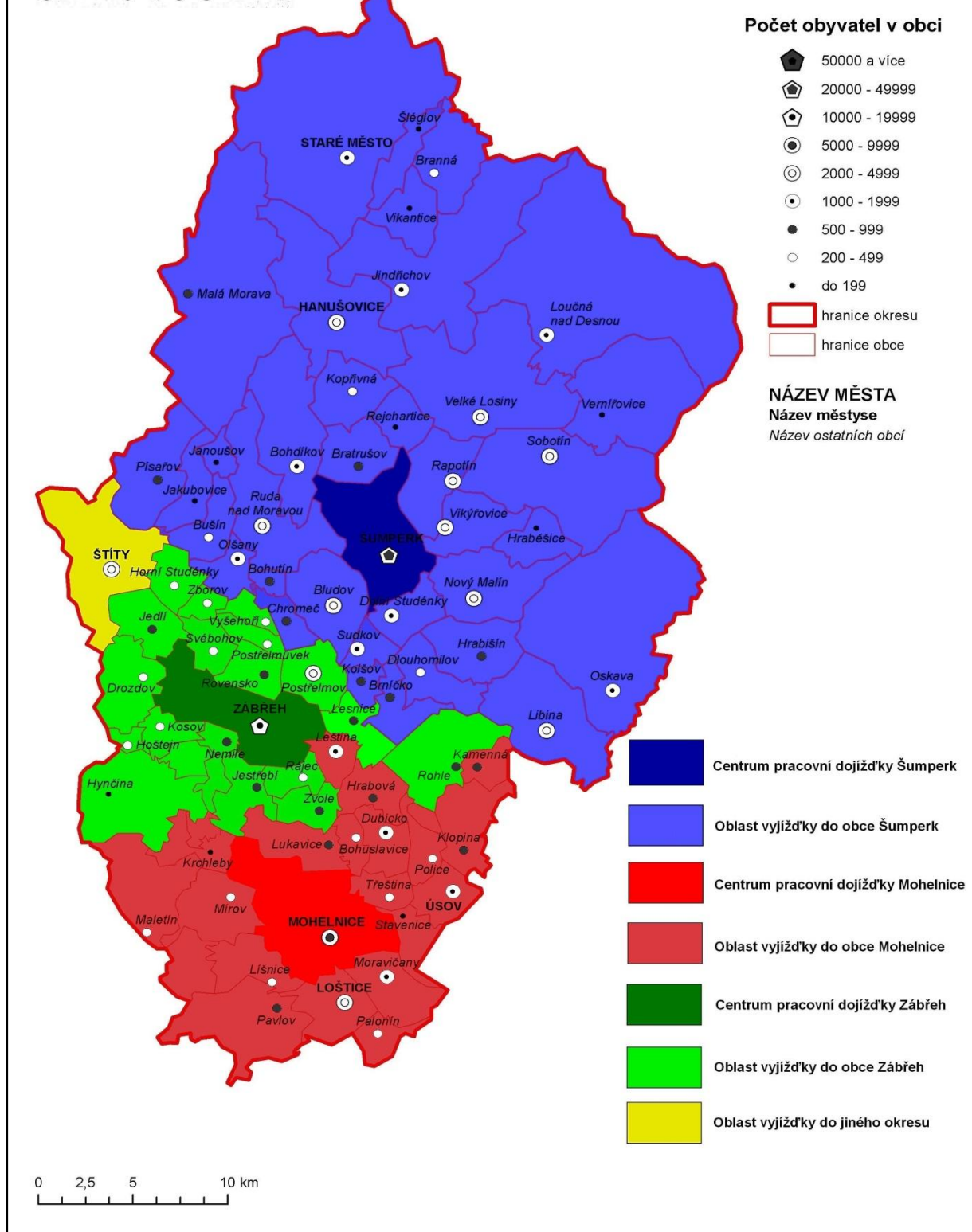
Z následující tabulky a mapy, které znázorňují zázemí center pracovní dojížděky, lze vyčíst, že největší zázemí, co do počtu obcí, má Šumperk. Celkem pro 36 obcí je Šumperk hlavním směrem dojížděky, z nich pouze dvě spadají do správního obvodu ORP Zábřeh. Těmito obcemi jsou Brníčko a Kolšov. Zázemí města Mohelnice tvoří 19 obcí, z toho 6 patří do SO ORP Zábřeh – jsou to obce Leština, Hrabová, Dubicko, Bohuslavice, Lukavice a Kamenná. Nejmenší zázemí má Zábřeh (18 obcí). Všechny již spadají do správního obvodu ORP Zábřeh. Jedinou obcí, ze které největší počet dojíždějících lidí za prací nedojíždí v rámci okresu, jsou Štítý. Jejich hlavním centrem pracovní dojížděky je Lanškroun v okrese Ústí nad Orlicí.

Tab. č. 19 – Centra pracovní dojížděky a jejich zázemí v okrese Šumperk v roce 2001

Šumperk		Mohelnice	Zábřeh
Bludov	Libina	Bohuslavice	Drozdov
Bohdíkov	Loučná nad Desnou	Dubicko	Horní Studénky
Bohutín	Malá Morava	Hrabová	Hoštejn
Branná	Nový Malín	Kamenná	Hynčina
Bratrušov	Olšany	Klopina	Jedlí
Brníčko	Oskava	Krchleby	Jestřebí
Bušín	Písařov	Leština	Kosov
Dlouhomilov	Rapotín	Lipinka	Lesnice
Dolní Studénky	Rejchartice	Líšnice	Nemile
Hanušovice	Ruda nad Moravou	Loštice	Postřelmov
Hraběšice	Sobotín	Lukavice	Postřelmůvek
Hrabišín	Staré Město	Maletín	Rájec
Chromeč	Sudkov	Mírov	Rohle
Jakubovice	Šléglov	Moravičany	Rovensko
Janoušov	Velké Losiny	Palonín	Svébohov
Jindřichov	Vernířovice	Pavlov	Vyšehoří
Kolšov	Vikantice	Police	Zborov
Kopřivná	Vikýřovice	Stavenice	Zvole
		Třeština	
		Úsov	

Zdroj: ČSÚ (2003b). Vlastní výpočty.

Okres Šumperk s vyznačením hlavních center pracovní dojížděky a jejich zázemí

Obr. č. 6 – Mapa okresu Šumperk s vyznačením hlavních center dojížděky za prací a jejich zázemí³⁵

³⁵ ČSÚ (2003b). Vlastní výpočty.

Z hlediska hodnocení pracovní funkce obcí, mohou být obce zařazeny do těchto kategorií: výrazně obytné, obytné, obytně pracovní, pracovní, pracovní a výrazně pracovní. Do kategorie obce s funkcí výrazně obytnou spadá 8 z 28 obcí (viz příloha č. 21). Jsou to obce, které mají velmi málo obsazených pracovních míst. Koeficient pracovní funkce byl nejnižší v obci Zborov (0,11). Kategorie obcí s funkcí obytnou má největší zastoupení, spadá sem celkem 11 obcí. Dvě obce mají funkci obytně pracovní, další dvě lze zařadit do kategorie obcí s funkcí pracovní obytnou. Pracovní funkci mají obce Hrabová, Kamenná, Lukavice, Štítý a Zábřeh. Obec s funkcí výrazně pracovní ve správním obvodu ORP Zábřeh nenajdeme. Obcí s nejvyšším koeficientem pracovní funkce je obec Lukavice (1,21).

9. Závěr

Správní obvod obce s rozšířenou působností leží v okrese Šumperk, na severozápadě Olomouckého kraje a tedy na severní Moravě. V historii bylo zábřežské panství majetkem hned několika rodů. Spravovali ho například páni ze Šternberka či páni z Kravař, dále Tunklové, Mikuláš mladší Trčka z Lípy, který toto panství směnil s Ladislavem z Boskovic. Po smrti Ladislava z Boskovic přešel majetek na Ladislava Velena ze Žerotína. Ten však byl donucen k emigraci a zábřežské panství získali Lichtenšteinové.

Důležitým rokem v dějinách tohoto území byl rok 1845, kdy byla dokončena železnice z Olomouce do Prahy, přes Zábřeh a Českou Třebovou. Zábřežsko také procházelo spoustou administrativních změn. Jednotlivé obce se odpojovaly a zase připojovaly. K poslední výrazné změně došlo 1. 1. 2003, kdy zahájily svou činnost obce s rozšířenou působností.

Správní obvod ORP Zábřeh se rozprostírá na ploše 267 km². Počet obyvatel od roku 1869 stoupl o 10,9 % a k 1. lednu 2011 zde žije 33 683 obyvatel. Problémem na Zábřežsku je prudké stárnutí populace. Index stáří vzrostl za sledované období ze 47,3 % na 104,7 %, což je více jak dvojnásobný nárůst. Do budoucna bude zřejmě index stáří ještě dále růst. Tento fakt však není problémem pouze této oblasti, ale je to problém celorepublikový.

Ve správním obvodu je nejčteněji zastoupena národnost česká. K té se v roce 2001 přihlásilo 89,5 % všech obyvatel. Oproti roku 1991 zaznamenal podíl této národnosti značný nárůst, v roce 1991 měla totiž značný podíl i národnost moravská (27,3 %). V intercenzálním období klesl v zájmovém území počet věřících. V roce 1991 se k nějaké víře přihlásilo 55,1 % obyvatel, kdežto v roce 2001 již pouze 42,4 %. Tento trend se dá očekávat i nadále.

Správní obvod ORP Zábřeh se také vyznačuje velmi dobrou vzdělanostní úrovní. Podíl obyvatelstva bez vzdělání, se základním vzděláním ať již ukončeným nebo neukončeným ve sledovaném období klesá, naopak u všech zbývajících vzdělanostních skupin dochází k nárůstu jejich podílu. Syntetický ukazatel vzdělanosti stoupl během let 1991 a 2001 z 1,9 na 2,1.

V intercenzálním období došlo také ke snížení počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva, a to o 701 osob. Podíl EAO na celkovém počtu obyvatel se také snížil, a to z 51,8 % na 49,8 %. V rozložení EAO podle sektorů národního hospodářství stále dominuje sféra sekundární. Nejvíce zaměstnaných osob (52,6 %) tedy pracuje v průmyslu a stavebnictví. Z celkového počtu zaměstnaných ekonomicky aktivních obyvatel vyjíždí

za prací více jak 52 %. Migrační saldo SO ORP Zábřeh má tedy zápornou hodnotu, a to -2 510 obyvatel. Tento stav bude i nadále zřejmě přetrvávat.

Obce správního obvodu z hlediska hodnocení pracovní funkce pokrývají pět z šesti kategorií. Obec s funkcí výrazně pracovní se zde totiž nenachází. Nejvyšší koeficient pracovní funkce (1,21) má obec Lukavice.

Správní obvod ORP Zábřeh v rámci postavení v Olomouckém kraji nijak výrazně nevybočuje. Sledované území má přibližně stejné rozložení věkových skupin jako Olomoucký kraj. Také syntetický ukazatel vzdělanosti vykazuje téměř shodné hodnoty. Větší rozdíl je patrný pouze v rozložení sektorů národního hospodářství. V Olomouckém kraji převažuje terciérní sféra (50,5 %), kdežto v zájmovém území, jak již bylo řečeno, nejvíce zaměstnaných osob pracuje v průmyslu a stavebnictví (52,6 %).

Summary

The subject of this bachelor work is to carry out regional geographical analysis of the population development in the administrative territory of the municipality with extended competence Zábřeh. This administrative territory was founded on 1 January 2003. It is situated in the Šumperk district in the northwestern part of the Olomouc region in north Moravia. The administrative territory of the municipality with extended competence Zábřeh covers 267 square kilometers and includes 28 municipalities. Population of this territory is 33 683 inhabitant.

The description the geographical position of the administrative territory of the municipality with extended competence Zábřeh is made at first and is followed by the historical development of this territory and by structure of population based on different factors – age, sex, nationality, religion, education and economic activity. Next chapter is devoted to the migration.

Key words: administrative territory of the municipality with extended competence Zábřeh, inhabitants, migration, structure of population, economic activity.

Seznam použitých zdrojů

- BARTOŠ, J. a kol.: *Zábřeh - 750 let*. Zábřeh: Město Zábřeh, 2004, 161 s.
- Český statistický úřad: *Sčítání lidu, domů a bytů 2001 - Obyvatelstvo - Česká republika*. Český statistický úřad. Praha, 2003a, 304 s.
- Český statistický úřad: *Olomoucký kraj* [online]. 2003b [cit. 2011-11-11]. Sčítání lidu, domů a bytů 2001 - okres Šumperk. Dostupné z WWW: <<http://czso.cz/xm/edicniplan.nsf/p/13-7107-03>>.
- Český statistický úřad [online]. 2004 [cit. 2011-07-13]. Správní obvod obce s rozšířenou působností Zábřeh. Dostupné z WWW: <<http://www2.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/o/13-7111-04--spravni-obvod-obce-s-rozsirenou-pusobnosti-zabreh>>.
- Český statistický úřad [online]. 2005a [cit. 2011-07-14]. Kraje a správní obvody obcí s rozšířenou působností v ČR k 1. 1. 2003. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/xk/edicniplan.nsf/t/AA0046FB2D/\\$File/4103m01.jpg](http://www.czso.cz/xk/edicniplan.nsf/t/AA0046FB2D/$File/4103m01.jpg)>.
- Český statistický úřad [online]. 2005b [cit. 2011-07-29]. Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/index>>.
- Český statistický úřad [online]. 2009a [cit. 2012-01-26]. Ekonomicky aktivní podle pohlaví a odvětví ekonomické činnosti. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/ekonomicky_aktivni_podle_pohlavi_a_odvetvi_ekonomicke_cinnosti>.
- Český statistický úřad [online]. 2009b [cit. 2011-07-14]. Mapa SO ORP Zábřeh. Dostupné z WWW: <http://www2.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/mapa_so_orp_zabreh>.
- Český statistický úřad: *Správní obvody, obce* [online]. 2010a [cit. 2011-07-29]. Statistická ročenka Olomouckého kraje 2010. Dostupné

z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/krajkapitola/711011-10-2010-26>>.

- *Český statistický úřad: Základní údaje podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností ČR k 31. 12. 2009* [online]. 2010b [cit. 2011-07-29]. Statistická ročenka Olomouckého kraje 2010. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/krajkapitola/711011-10-2010-26>>.
- *Český statistický úřad* [online]. 2011a [cit. 2011-07-13]. Nová města a městyse v Olomouckém kraji. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/nova_mesta_a_mestyse_v_olomouckem_kraji>
- *Český statistický úřad* [online]. 2011b [cit. 2011-07-27]. Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2011. Dostupné z WWW: <http://czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/publ/1301-11-r_2011>.
- *Český statistický úřad* [online]. 2011c [cit. 2012-01-24]. SO ORP Zábřeh. Dostupné z WWW: <http://notes.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/so_orp_zabreh>.
- *Český statistický úřad* [online]. 2011d [cit. 2012-01-24]. Veřejná databáze ČSÚ. Dostupné z WWW: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?kapitola_id=19&>.
- DAVID, Z.: *Zábřeh v proměnách času*. Zábřeh: Kulturní dům Zábřeh, 1995, 110 s.
- *Historický lexikon České republiky 1869–2005 : I. díl* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2006 [cit. 2011-03-15]. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/9200404384/\\$File/13n106cd1.pdf](http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/9200404384/$File/13n106cd1.pdf)>.
- KOSCHIN, F.: *Demografie poprvé*. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2005, 122 s.
- *Mikroregion Zábřežsko* [online]. 2010a [cit. 2011-07-14]. O mikroregionu. Dostupné z WWW: <<http://www.zabrezsko.cz/o-mikroregionu>>.
- *Mikroregion Zábřežsko* [online]. 2010b [cit. 2011-07-14]. Zakladatelská smlouva. Dostupné z WWW: <<http://www.zabrezsko.cz/11-zakladatelska-smlouva>>.

- MLÁDEK, J.: *Základy geografie obyvatelstva*. Bratislava: SPN, 1992, 230 s.
- *Obec Jedlí* [online]. 2007 [cit. 2011-07-29]. Současnost obce. Dostupné z WWW: <<http://jedli.zabrezsko.cz/soucasnost-obce/d-1001/p1=52>>.
- ROUBÍČEK, V.: *Úvod do demografie*. Praha: Codex Bohemia, 1997, 348 s.
- *Sčítání lidu, domů a bytů k 3. 3. 1991 za okres Šumperk*. Šumperk: Okresní statistická správa Šumperk, 1993, 165 s.
- TOUŠEK, V a kol.: *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, 411 s.
- VESELÝ, Martin. *Město Zábřeh* [online]. 2009 [cit. 2011-03-15]. Historie. Dostupné z WWW: <<http://www.muzabreh.cz/mesto-zabreh/historie-mesta>>.

Seznam příloh

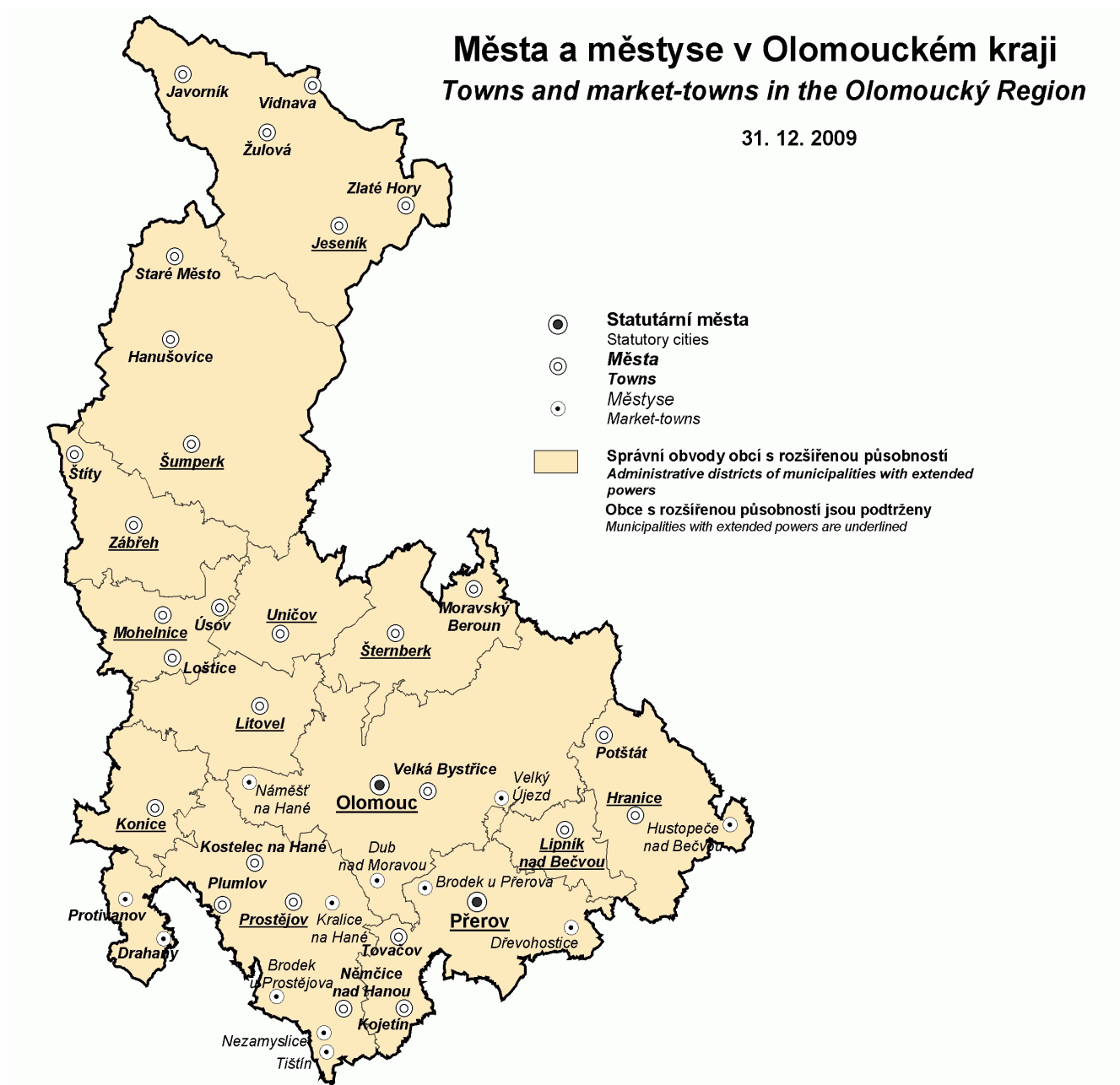
- Příloha č. 1 – Kraje a správní obvody obcí s rozšířenou působností v ČR k 1. 1. 2003
- Příloha č. 2 – Města a městysy v Olomouckém kraji
- Příloha č. 3 – Mapa SO ORP Zábřeh
- Příloha č. 4 – Správní rozdělení na politické a soudní okresy v roce 1938
- Příloha č. 5 – Hustota obyvatel SO ORP Zábřeh k 1. 1. 2011
- Příloha č. 6 – Mapa hustoty obyvatel SO ORP Zábřeh k 1. 1. 2011
- Příloha č. 7 – Vývoj počtu obyvatel v obcích SO ORP Zábřeh v letech 1869–2011
- Příloha č. 8 – Teoretické a reálné populační pořadí obcí SO ORP Zábřeh k 1. 1. 2011
- Příloha č. 9 – Struktura obyvatelstva obcí SO ORP Zábřeh dle věku a pohlaví (1991)
- Příloha č. 10 – Struktura obyvatelstva obcí SO ORP Zábřeh dle věku a pohlaví (2001)
- Příloha č. 11 – Struktura obyvatelstva obcí SO ORP Zábřeh dle věku a pohlaví (2009)
- Příloha č. 12 – Obce SO ORP Zábřeh podle indexu stáří (2009)
- Příloha č. 13 – Obce SO ORP Zábřeh podle indexu feminity (2009)
- Příloha č. 14 – Struktura obyvatelstva obcí SO ORP Zábřeh dle národnosti (2001)
- Příloha č. 15 – Struktura obyvatelstva obcí SO ORP Zábřeh dle náboženského vyznání (2001)
- Příloha č. 16 – Podíl věřících v obcích SO ORP Zábřeh v roce 2001
- Příloha č. 17 – Struktura obyvatelstva obcí SO ORP Zábřeh dle vzdělanostní úrovně (2001)
- Příloha č. 18 – Obce SO ORP Zábřeh podle podílu osob starších 15 let majících alespoň maturitu v roce 2001
- Příloha č. 19 – Struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity v obcích SO ORP Zábřeh v roce 2001
- Příloha č. 20 – Vyjíždka a dojíždka obyvatel za prací v obcích SO ORP Zábřeh v roce 2001
- Příloha č. 21 – Mapa klasifikace obcí SO ORP Zábřeh podle funkce v roce 2001

Kraje a správní obvody obcí s rozšířenou působností v ČR k 1.1.2003

- kraje
- správní obvody obcí s rozšířenou působností

³⁶ ČSÚ (2005a).

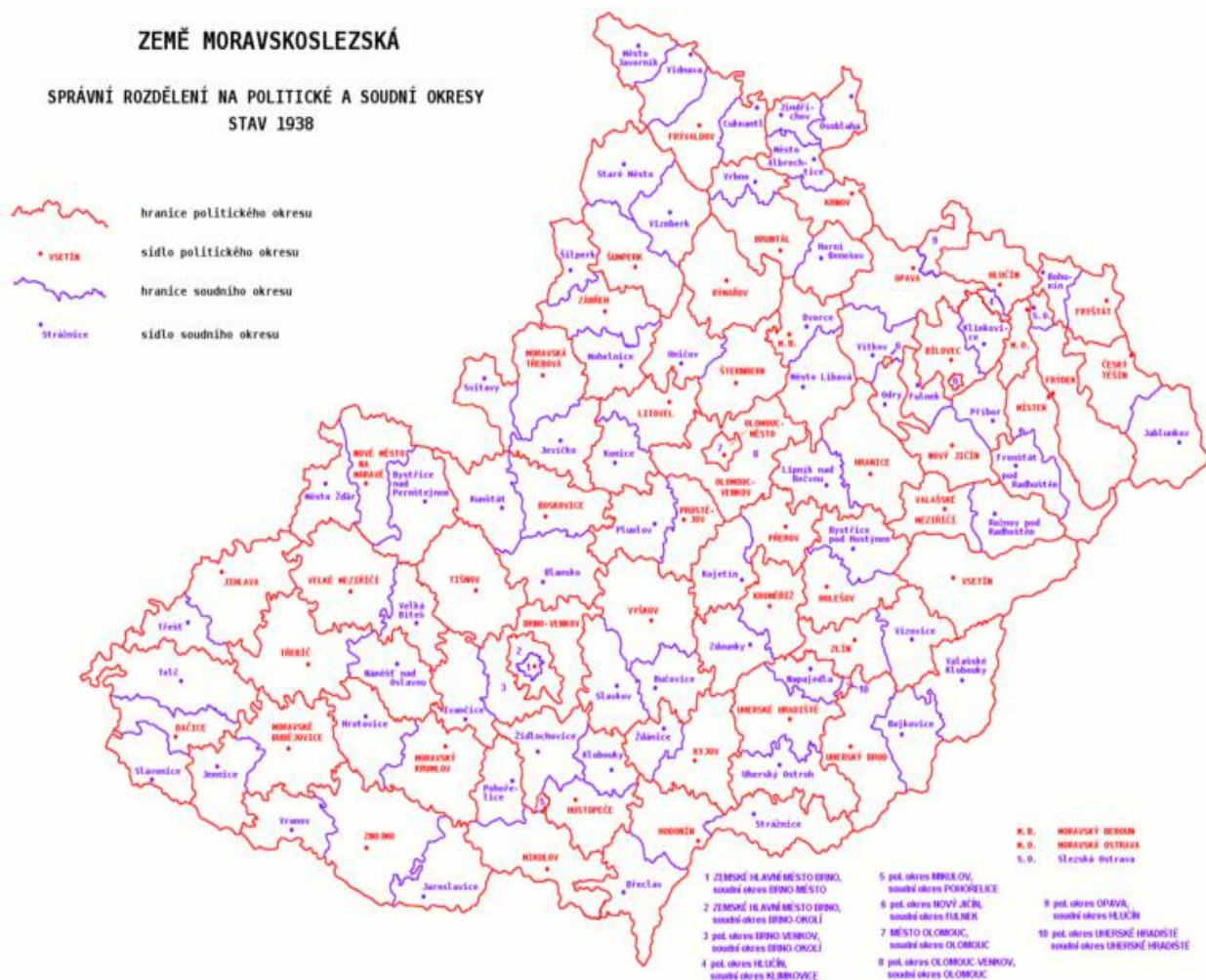
³⁷ ČSÚ (2011a).

Příloha č. 3 – mapa SO ORP Zábřeh³⁸

³⁸ ČSÚ (2009b).

Příloha č. 4 – Správní rozdělení na politické a soudní okresy v roce 1938³⁹

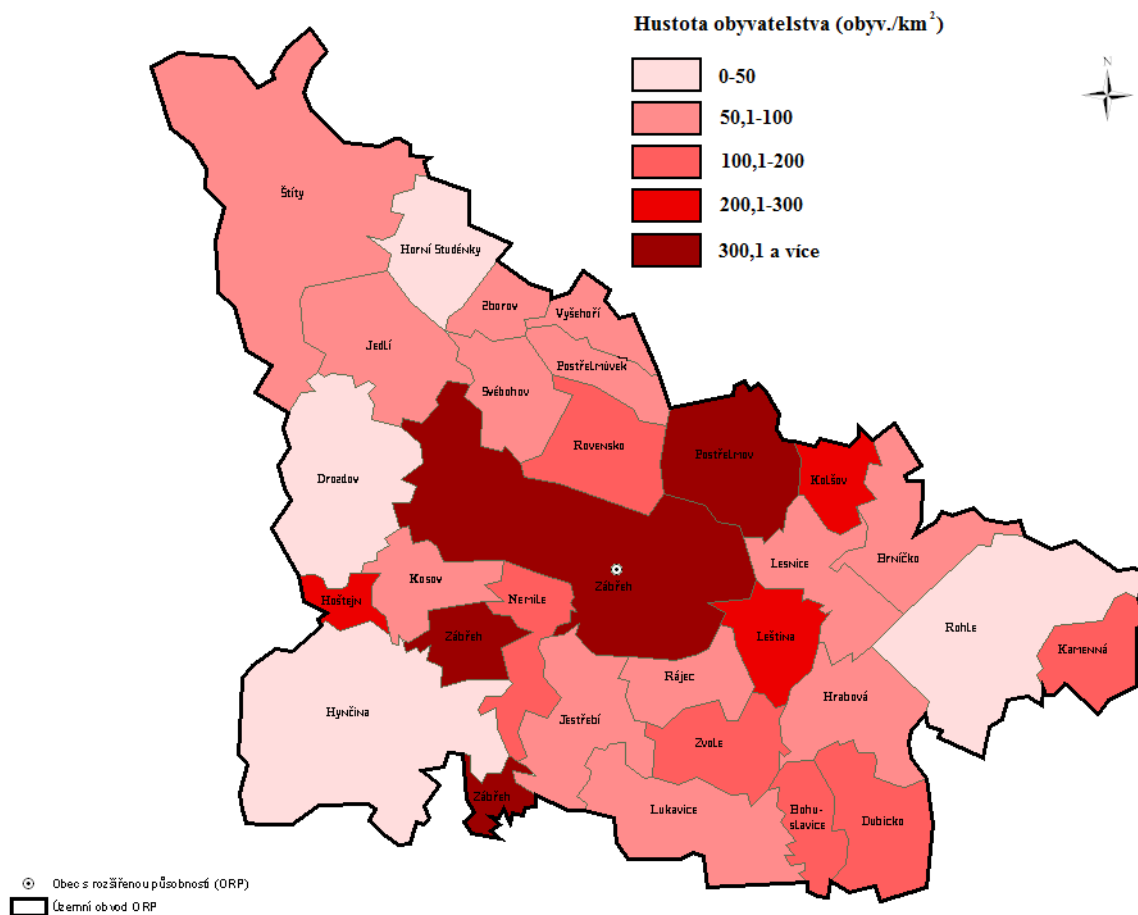
³⁹ Studijní materiály – Základy humánní geografie I

Příloha č. 5 – Hustota obyvatel SO ORP Zábřeh k 1. 1. 2011⁴⁰

obec	počet obyvatel	rozloha (ha)	hustota obyvatel (obyv./km ²)
Bohuslavice	521	397	131,2
Brníčko	628	848	74,1
Drozdov	342	1 370	25,0
Dubicko	1 069	783	136,5
Horní Studénky	360	724	49,7
Hoštejn	432	183	236,1
Hrabová	532	811	65,6
Hynčina	188	2 544	7,4
Jedlí	689	993	69,4
Jestřebí	609	869	70,1
Kamenná	533	512	104,1
Kolšov	775	381	203,4
Kosov	317	547	58,0
Lesnice	623	733	85,0
Leština	1 302	525	248,0
Lukavice	925	1 122	82,4
Nemile	630	553	113,9
Postřelmov	3 240	955	339,3
Postřelmůvek	335	402	83,3
Rájec	482	491	98,2
Rohle	676	1 856	36,4
Rovensko	778	742	104,9
Svébohov	430	614	70,0
Štítý	2 034	2 993	68,0
Vyšehoří	224	347	64,6
Zábřeh	14 004	3 458	405,0
Zborov	227	316	71,8
Zvole	778	658	118,2

⁴⁰ ČSÚ (2011b).

Příloha č. 6 – Mapa hustoty obyvatel SO ORP Zábřeh k 1. 1. 2011⁴¹

⁴¹ ČSÚ (2011b). Upraveno grafickým programem.

Příloha č. 7 – Vývoj počtu obyvatel v obcích SO ORP Zábřeh v letech 1869–2011⁴²

obec	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930
Bohuslavice	556	559	557	594	555	555	551
Brníčko	871	927	938	1 034	1 090	964	1 015
Drozdov	855	811	812	802	740	690	679
Dubicko	721	774	790	820	890	932	983
Horní Studénky	680	671	682	663	698	683	656
Hoštejn	323	296	302	343	336	364	423
Hrabová	606	650	689	840	928	819	854
Hynčina	1 757	1 727	1 559	1 565	1 397	1 265	1 196
Jedlí	1 576	1 462	1 396	1 287	1 214	1 175	1 180
Jestřebí	934	944	952	992	927	931	1 043
Kamenná	534	505	554	553	530	452	449
Kolšov	291	323	380	391	399	432	484
Kosov	485	471	486	505	532	503	526
Lesnice	604	672	757	805	880	815	845
Leština	659	745	827	974	1 063	960	1 030
Lukavice	846	885	922	874	790	819	885
Nemile	596	642	680	690	735	702	782
Postřelmov	855	1 145	1 179	1 316	1 767	1 798	1 975
Postřelmůvek	409	414	422	413	395	404	404
Rájec	642	609	630	596	641	651	613
Rohle	2 194	2 262	2 239	2 114	1 957	1 732	1 704
Rovensko	617	685	677	744	764	749	746
Svébohov	805	768	788	767	740	664	641
Štítý	4 496	4 396	4 168	3 887	3 465	3 173	3 025
Vyšehoří	291	278	268	294	300	291	311
Zábřeh	5 790	6 017	6 599	7 166	7 918	8 078	9 122
Zborov	457	430	389	391	415	417	378
Zvole	926	914	919	985	963	971	938

⁴² ČSÚ (2006), ČSÚ (2011b). Vlastní výpočty.

obec	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Bohuslavice	448	474	428	464	430	470	521
Brníčko	731	760	727	689	604	615	628
Drozdiv	424	451	358	387	364	340	342
Dubicko	794	825	836	1 010	1 004	1 066	1 069
Horní Studénky	499	478	428	406	374	346	360
Hoštejn	310	347	328	376	433	450	432
Hrabová	619	711	696	647	609	557	532
Hynčina	400	419	347	312	212	209	188
Jedlí	813	820	775	763	723	711	689
Jestřebí	576	664	572	597	509	552	609
Kamenná	367	429	492	674	635	577	533
Kolšov	489	615	604	682	723	742	775
Kosov	374	411	339	290	278	283	317
Lesnice	642	636	568	549	528	583	623
Leština	963	1 029	1 076	1 183	1 184	1 254	1 302
Lukavice	711	727	680	842	976	936	925
Nemile	645	667	606	544	516	577	630
Postřelmov	1 735	2 148	2 429	2 819	3 204	3 235	3 240
Postřelmůvek	338	377	358	366	340	341	335
Rájec	505	506	491	503	451	470	482
Rohle	1 068	1 092	913	776	676	665	676
Rovensko	676	721	710	714	674	732	778
Svébohov	508	524	462	452	408	439	430
Štítý	1 712	1 821	1 780	1 883	1 993	2 029	2 034
Vyšehoří	241	252	233	206	169	197	224
Zábřeh	8 449	9 293	11 420	14 253	15 005	14 561	14 004
Zborov	278	291	218	246	236	211	227
Zvole	750	767	739	704	704	781	778

Příloha č. 8 – Teoretické a reálné populační pořadí obcí SO ORP Zábřeh k 1. 1. 2011⁴³

Obec	Teoretický počet obyvatel	Počet obyvatel k 1. 1. 2011
Zábřeh	14 004	14 004
Postřelmov	7 002	3 240
Štítý	4 668	2 034
Leština	3 501	1 302
Dubicko	2 801	1 069
Lukavice	2 334	925
Zvole	2 001	778
Rovensko	1 751	778
Kolšov	1 556	775
Jedlí	1 400	689
Rohle	1 273	676
Nemile	1 167	630
Brníčko	1 077	628
Lesnice	1 000	623
Jestřebí	934	609
Kamenná	875	533
Hrabová	824	532
Bohuslavice	778	521
Rájec	737	482
Hoštejn	700	432
Svébohov	667	430
Horní Studénky	637	360
Drozdov	609	342
Postřelmůvek	584	335
Kosov	560	317
Zborov	539	227
Vyšehoří	519	224
Hynčina	500	188

⁴³ ČSÚ (2011b).

Příloha č. 9 – Struktura obyvatelstva obcí SO ORP Zábřeh dle věku a pohlaví (1991)⁴⁴

obec	počet obyvatel celkem	z toho				index stáří (%)	index feminity (%)
		ženy	0 - 14	15 - 64	65 +		
Bohuslavice	430	218	93	286	51	54,8	1 028,3
Brníčko	604	320	117	395	92	78,6	1 126,8
Drozdov	364	176	80	241	43	53,8	936,2
Dubicko	1 004	509	260	652	92	35,4	1 028,3
Horní Studénky	374	164	70	220	57	81,4	781,0
Hoštejn	433	220	114	279	40	35,1	1 032,9
Hrabová	609	300	133	400	76	57,1	970,9
Hynčina	212	106	36	146	30	83,3	1 000,0
Jedlí	723	371	167	474	82	49,1	1 054,0
Jestřebí	509	264	84	335	90	107,1	1 077,6
Kamenná	635	313	144	444	47	32,6	972,0
Kolšov	723	372	163	478	82	50,3	1 059,8
Kosov	278	150	68	165	45	66,2	1 171,9
Lesnice	528	290	125	326	77	61,6	1 218,5
Leština	1 184	617	255	783	146	57,3	1 088,2
Lukavice	976	491	260	621	95	36,5	1 012,4
Nemile	516	261	110	330	76	69,1	1 023,5
Postřelmov	3 204	1 642	774	2 125	305	39,4	1 051,2
Postřelmůvek	340	182	83	215	42	50,6	1 151,9
Rájec	451	222	90	294	67	74,4	969,4
Rohle	676	359	137	427	112	81,8	1 132,5
Rovensko	674	324	133	440	101	75,9	925,7
Svébohov	408	210	83	264	61	73,5	1 060,6
Štítý	1 993	998	496	1 282	215	43,3	1 003,0
Vyšehoří	169	87	36	113	20	55,6	1 061,0
Zábřeh	15 005	7 677	3 577	9 952	1 476	41,3	1 047,6
Zborov	236	124	53	145	38	71,7	1 107,1
Zvole	704	358	169	451	84	49,7	1 034,7

⁴⁴ Okresní statistická správa Šumperk (1993). Vlastní výpočty.

Příloha č. 10 – Struktura obyvatelstva obcí SO ORP Zábřeh dle věku a pohlaví (2001)⁴⁵

obec	počet obyvatel celkem	z toho				index stáří (%)	index feminty (‰)
		ženy	0 - 14	15 - 64	65 +		
Bohuslavice	470	244	85	329	56	65,9	1 079,6
Brníčko	615	312	110	400	105	95,5	1 029,7
Drozdov	340	163	47	252	41	87,2	920,9
Dubicko	1 066	539	200	758	108	54,0	1 022,8
Horní Studénky	346	158	56	245	45	80,4	840,4
Hoštejn	450	233	108	296	46	42,6	1 073,7
Hrabová	557	271	97	371	89	91,8	947,6
Hynčina	209	108	31	142	36	116,1	1 069,3
Jedlí	711	362	125	490	96	76,8	1 037,2
Jestřebí	552	284	87	388	77	88,5	1 059,7
Kamenná	577	282	96	406	75	78,1	955,9
Kolšov	742	379	107	535	100	93,5	1 044,1
Kosov	283	152	61	190	32	52,5	1 160,3
Lesnice	583	310	107	393	83	77,6	1 135,5
Leština	1 254	627	235	860	159	67,7	1 000,0
Lukavice	936	477	175	677	84	48,0	1 039,2
Nemile	577	284	107	388	82	76,6	969,3
Postřelmov	3 235	1 675	577	2 266	392	67,9	1 073,7
Postřelmůvek	341	176	54	241	46	85,2	1 066,7
Rájec	470	227	96	299	75	78,1	934,2
Rohle	665	342	115	443	107	93,0	1 058,8
Rovensko	732	362	145	489	98	67,6	978,4
Svébohov	439	231	79	296	64	81,0	1 110,6
Štítý	2 029	1 024	372	1 421	236	63,4	1 018,9
Vyšehoří	197	103	30	132	35	116,7	1 095,7
Zábřeh	14 561	7 499	2 493	10 295	1 773	71,1	1 061,9
Zborov	211	105	29	147	35	120,7	990,6
Zvole	781	400	146	527	108	74,0	1 049,9

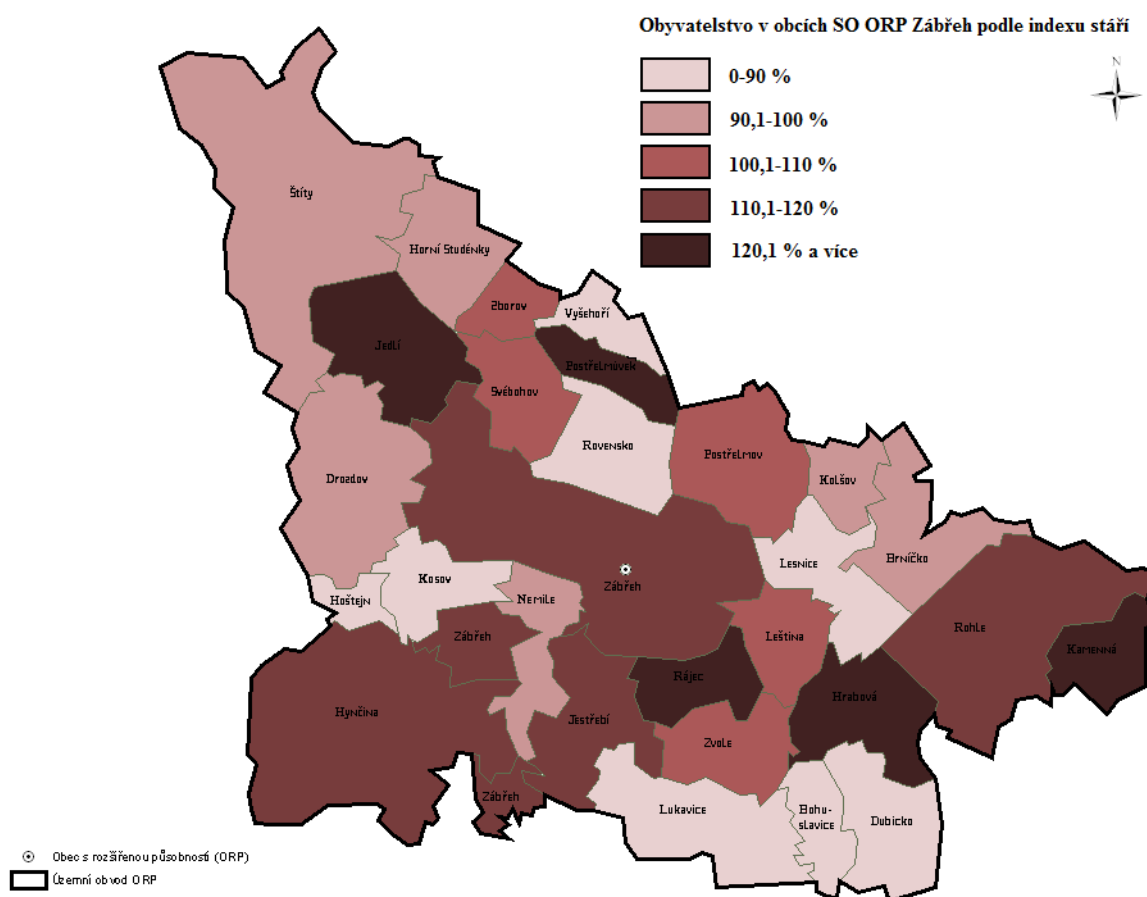
⁴⁵ ČSÚ (2003b). Vlastní výpočty.

Příloha č. 11 – Struktura obyvatelstva obcí SO ORP Zábřeh dle věku a pohlaví (2009)⁴⁶

obec	počet obyvatel celkem	ženy	Z toho ve věku						index stáří (%)	index feminty (‰)
			0 - 14		15 - 64		65 +			
			Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%		
Bohuslavice	509	258	89	17,5	351	69,0	69	13,6	77,5	1 027,9
Brníčko	627	302	92	14,7	444	70,8	91	14,5	98,9	929,2
Drozdov	340	170	53	15,6	239	70,3	48	14,1	90,6	1 000,0
Dubicko	1 070	546	171	16,0	759	70,9	140	13,1	81,9	1 042,0
Horní Studénky	361	175	61	16,9	245	67,9	55	15,2	90,2	940,9
Hoštejn	436	224	67	15,4	319	73,2	50	11,5	74,6	1 056,6
Hrabová	520	243	72	13,8	361	69,4	87	16,7	120,8	877,3
Hynčína	192	93	31	16,1	126	65,6	35	18,2	112,9	939,4
Jedlí	691	357	76	11,0	476	68,9	142	20,5	186,8	1 068,9
Jestřebí	586	301	83	14,2	410	70,0	93	15,9	112,0	1 056,1
Kamenná	547	270	72	13,2	386	70,6	89	16,3	123,6	974,7
Kolšov	763	397	111	14,5	545	71,4	107	14,0	96,4	1 084,7
Kosov	305	157	64	21,0	209	68,5	32	10,5	50,0	1 060,8
Lesnice	636	334	109	17,1	434	68,2	93	14,6	85,3	1 106,0
Leština	1 274	636	193	15,1	880	69,1	201	15,8	104,1	996,9
Lukavice	934	474	137	14,7	695	74,4	102	10,9	74,5	1 030,4
Nemile	614	310	101	16,4	416	67,8	97	15,8	96,0	1 019,7
Postřelmov	3 227	1 688	448	13,9	2 303	71,4	476	14,8	106,3	1 096,8
Postřelmůvek	342	174	42	12,3	249	72,8	51	14,9	121,4	1 035,7
Rájec	470	232	62	13,2	322	68,5	86	18,3	138,7	974,8
Rohle	677	339	93	13,7	476	70,3	108	16,0	116,1	1 003,0
Rovensko	756	373	133	17,6	531	70,2	92	12,2	69,2	973,9
Svébohov	440	237	65	14,8	304	69,1	71	16,1	109,2	1 167,5
Štítý	2 031	1 005	289	14,2	1 455	71,6	287	14,1	99,3	979,5
Vyšehorí	215	109	37	17,2	145	67,4	33	15,3	89,2	1 028,3
Zábřeh	14 033	7 265	1 941	13,8	9 916	70,7	2 176	15,5	112,1	1 073,4
Zborov	224	111	29	12,9	165	73,7	30	13,4	103,4	982,3
Zvole	768	379	110	14,3	543	70,7	115	15,0	104,5	974,3

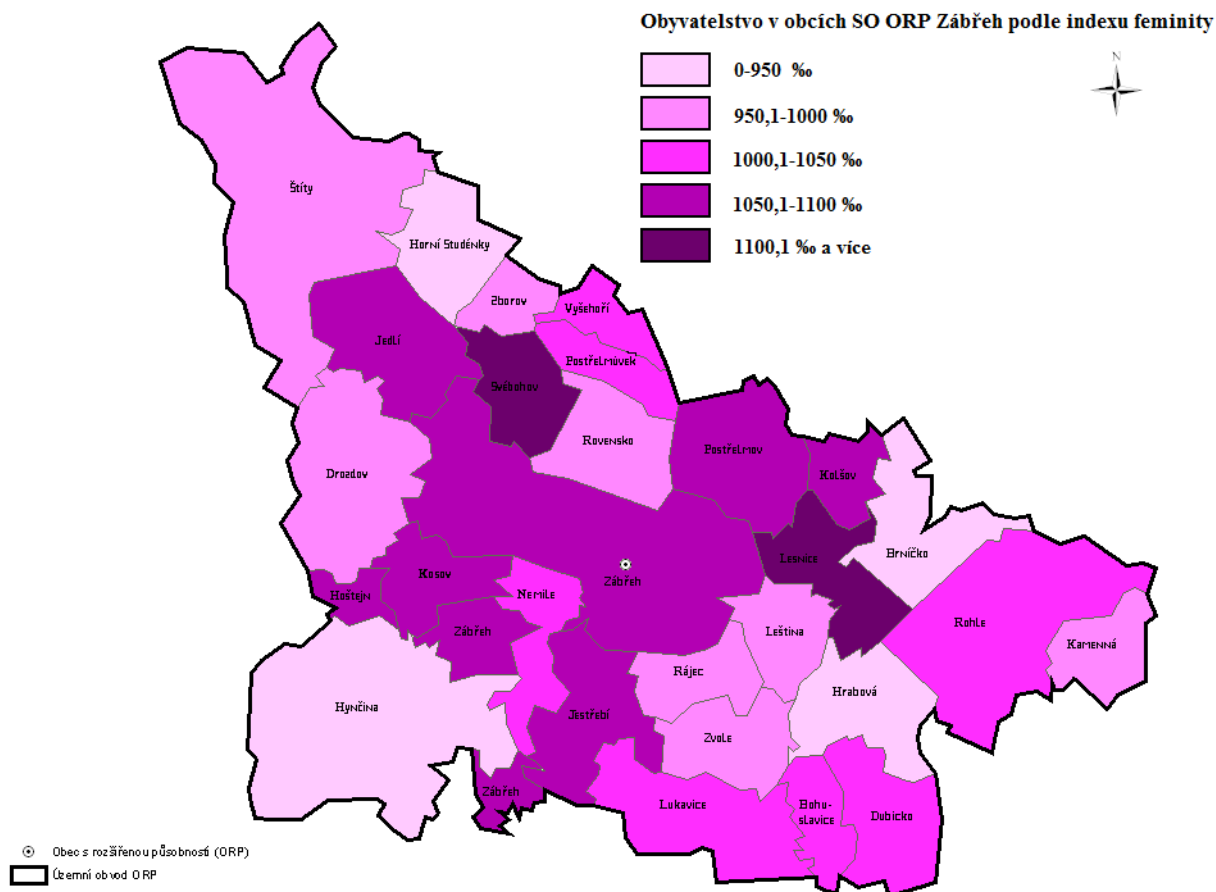
⁴⁶ ČSÚ (2010a). ČSÚ (2010b). Vlastní výpočty.

Příloha č. 12 – Obce SO ORP Zábřeh podle indexu stáří (2009)⁴⁷

⁴⁷ ČSÚ (2010a), ČSÚ (2010b). Upraveno grafickým programem.

Příloha č. 13 – Obce SO ORP Zábřeh podle indexu feminity (2009)⁴⁸

⁴⁸ ČSÚ (2010a), ČSÚ (2010b). Upraveno grafickým programem.

Příloha č. 14 – Struktura obyvatelstva obcí SO ORP Zábřeh dle národnosti (2001)⁴⁹

obec	počet obyvatel celkem	z toho národnosti													
		české	%	moravské	%	slovenské	%	německé	%	polské	%	romské	%	ostatní	%
Bohuslavice	470	384	81,7	81	17,2	1	0,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Brničko	615	568	92,4	27	4,4	7	1,1	1	0,2	1	0,2	0	0,0	0	0,0
Drozdiv	340	278	81,8	39	11,5	8	2,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Dubicko	1 066	925	86,8	109	10,2	10	0,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Horní Studénky	346	291	84,1	42	12,1	4	1,2	1	0,3	1	0,3	2	0,6	2	0,6
Hoštejn	450	401	89,1	19	4,2	2	0,4	0	0,0	1	0,2	0	0,0	0	0,0
Hrabová	557	501	89,9	47	8,4	4	0,7	1	0,2	0	0,0	0	0,0	1	0,2
Hynčina	209	186	89,0	16	7,7	5	2,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Jedlí	711	645	90,7	40	5,6	8	1,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Jestřebí	552	514	93,1	29	5,3	7	1,3	0	0,0	1	0,2	0	0,0	0	0,0
Kamenná	577	515	89,3	50	8,7	4	0,7	3	0,5	1	0,2	0	0,0	0	0,0
Kolšov	742	683	92,0	41	5,5	7	0,9	0	0,0	2	0,3	1	0,1	1	0,1
Kosov	283	266	94,0	12	4,2	3	1,1	1	0,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Lesnice	583	509	87,3	66	11,3	3	0,5	0	0,0	1	0,2	0	0,0	0	0,0
Leština	1 254	1 070	85,3	140	11,2	5	0,4	1	0,1	1	0,1	0	0,0	1	0,1
Lukavice	936	815	87,1	78	8,3	14	1,5	2	0,2	3	0,3	0	0,0	0	0,0
Nemile	577	536	92,9	30	5,2	10	1,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Postřelmov	3 235	2 949	91,2	184	5,7	49	1,5	14	0,4	13	0,4	0	0,0	4	0,1
Postřelmůvek	341	300	88,0	33	9,7	2	0,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	1,2
Rájec	470	423	90,0	40	8,5	3	0,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Rohle	665	584	87,8	55	8,3	7	1,1	5	0,8	0	0,0	0	0,0	3	0,5
Rovensko	732	679	92,8	42	5,7	2	0,3	0	0,0	0	0,0	7	1,0	0	0,0
Svébohov	439	409	93,2	26	5,9	2	0,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Štítý	2 029	1 922	94,7	46	2,3	37	1,8	5	0,2	0	0,0	2	0,1	3	0,1
Vyšehoří	197	165	83,8	31	15,7	1	0,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Zábřeh	14 561	12 933	88,8	1 118	7,7	159	1,1	24	0,2	15	0,1	2	0,0	26	0,2
Zborov	211	202	95,7	9	4,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Zvole	781	707	90,5	68	8,7	4	0,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0

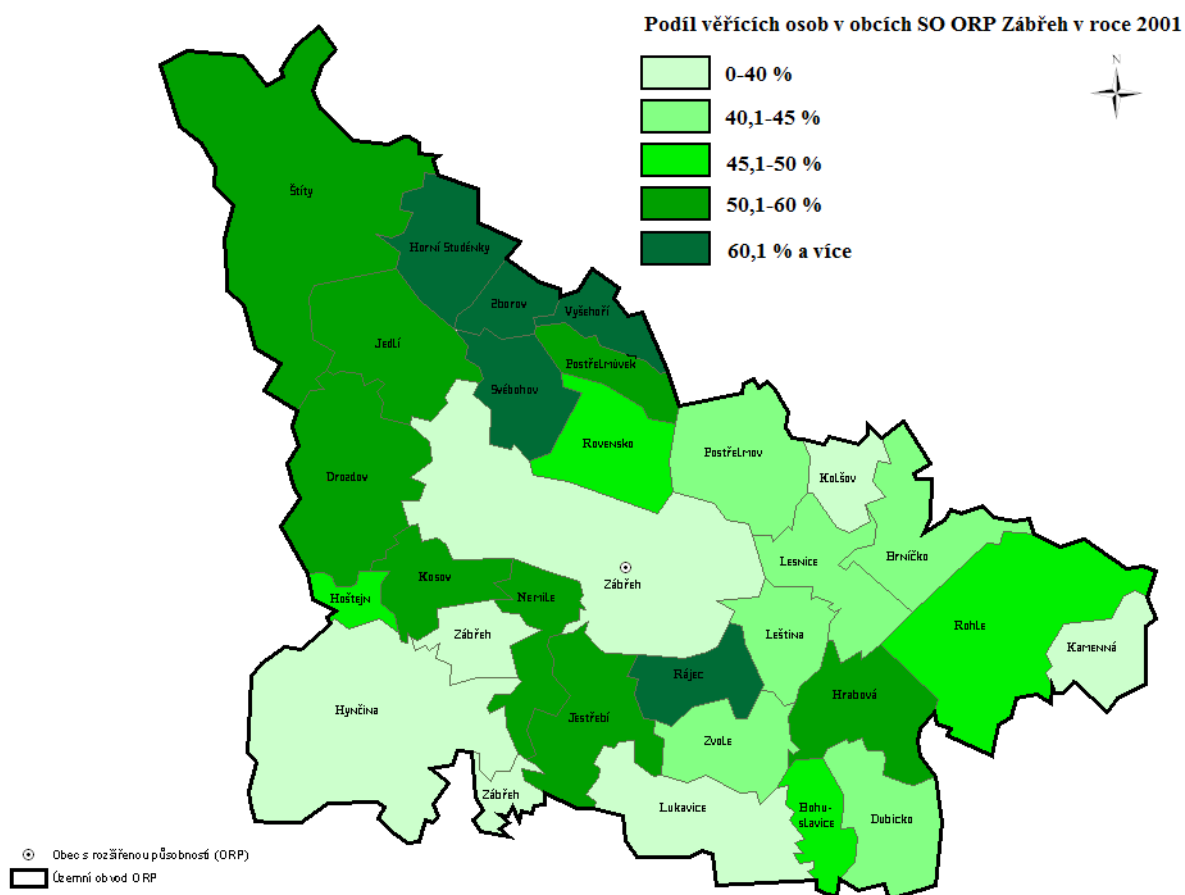
⁴⁹ ČSÚ (2005b). Vlastní výpočty.

Príloha č. 15 – Struktura obyvateľstva obcí SO ORP Zábřeh dle náboženského vyznání (2001)⁵⁰

obec	Obyvateľstvo celkom	věřící celkem		z toho					bez vyznání	nezjištěné vyznání
				církev římskokatolická	církev československá husitská	českokobratrská církev evangelická	pravoslavná církev	náboženská společnost Svědkové Jehovovi		
		Abs.	%	%	%	%	%	%	%	
Bohuslavice	470	232	49,4	86,6	9,9	2,2	0,0	0,0	38,5	12,1
Brníčko	615	254	41,3	93,7	1,6	1,2	0,0	0,0	53,8	4,9
Drozdiv	340	202	59,4	92,1	1,5	0,5	0,0	0,0	33,8	6,8
Dubicko	1 066	442	41,5	76,7	18,1	2,5	0,9	0,0	45,6	12,9
Horní Studénky	346	224	64,7	98,2	0,4	0,4	0,0	0,0	21,7	13,6
Hoštejn	450	209	46,4	81,8	7,2	2,4	0,0	0,0	45,1	8,4
Hrabová	557	293	52,6	66,6	1,0	29,0	0,0	0,0	42,9	4,5
Hynčína	209	65	31,1	93,8	0,0	4,6	0,0	0,0	62,7	6,2
Jedlí	711	414	58,2	92,0	1,2	0,2	0,0	0,0	26,0	15,8
Jestřebí	552	283	51,3	86,2	10,2	0,7	0,4	0,0	44,7	4,0
Kamenná	577	203	35,2	89,2	3,4	3,9	1,0	0,0	59,8	5,0
Kolšov	742	253	34,1	85,0	0,0	2,4	0,0	0,0	53,2	12,7
Kosov	283	147	51,9	92,5	1,4	1,4	0,0	0,0	33,2	14,8
Lesnice	583	246	42,2	95,9	0,0	0,8	0,0	0,0	49,4	8,4
Leština	1 254	515	41,1	85,8	0,8	3,5	0,2	0,0	47,3	11,6
Lukavice	936	369	39,4	82,9	6,2	4,3	2,4	0,0	50,0	10,6
Nemile	577	301	52,2	90,4	1,3	0,7	0,0	0,0	36,0	11,8
Postřelmov	3 235	1 301	40,2	91,0	0,9	1,8	0,3	0,1	52,5	7,3
Postřelmůvek	341	181	53,1	85,6	6,6	0,6	0,0	0,0	34,9	12,0
Rájec	470	306	65,1	97,1	2,3	0,3	0,0	0,0	29,4	5,5
Rohle	665	304	45,7	92,8	1,6	2,3	0,3	0,0	46,0	8,3
Rovensko	732	348	47,5	93,7	0,6	0,9	0,0	0,6	42,2	10,2
Svébohov	439	309	70,4	93,2	0,0	6,1	0,0	0,0	17,5	12,1
Štítý	2 029	1 105	54,5	91,5	1,7	1,8	0,4	0,0	39,1	6,4
Vyšehoří	197	122	61,9	92,6	3,3	0,0	0,0	0,0	25,9	12,2
Zábřeh	14 561	5 300	36,4	86,4	2,6	2,9	0,3	0,4	53,4	10,2
Zborov	211	135	64,0	97,8	0,7	0,7	0,0	0,0	24,2	11,8
Zvole	781	323	41,4	82,0	8,0	1,2	0,0	0,0	47,4	11,3

⁵⁰ Okresní statistická správa Šumperk (1993). ČSÚ (2005b). Vlastní výpočty.

Příloha č. 16 – Podíl věřících v obcích SO ORP Zábřeh v roce 2001⁵¹

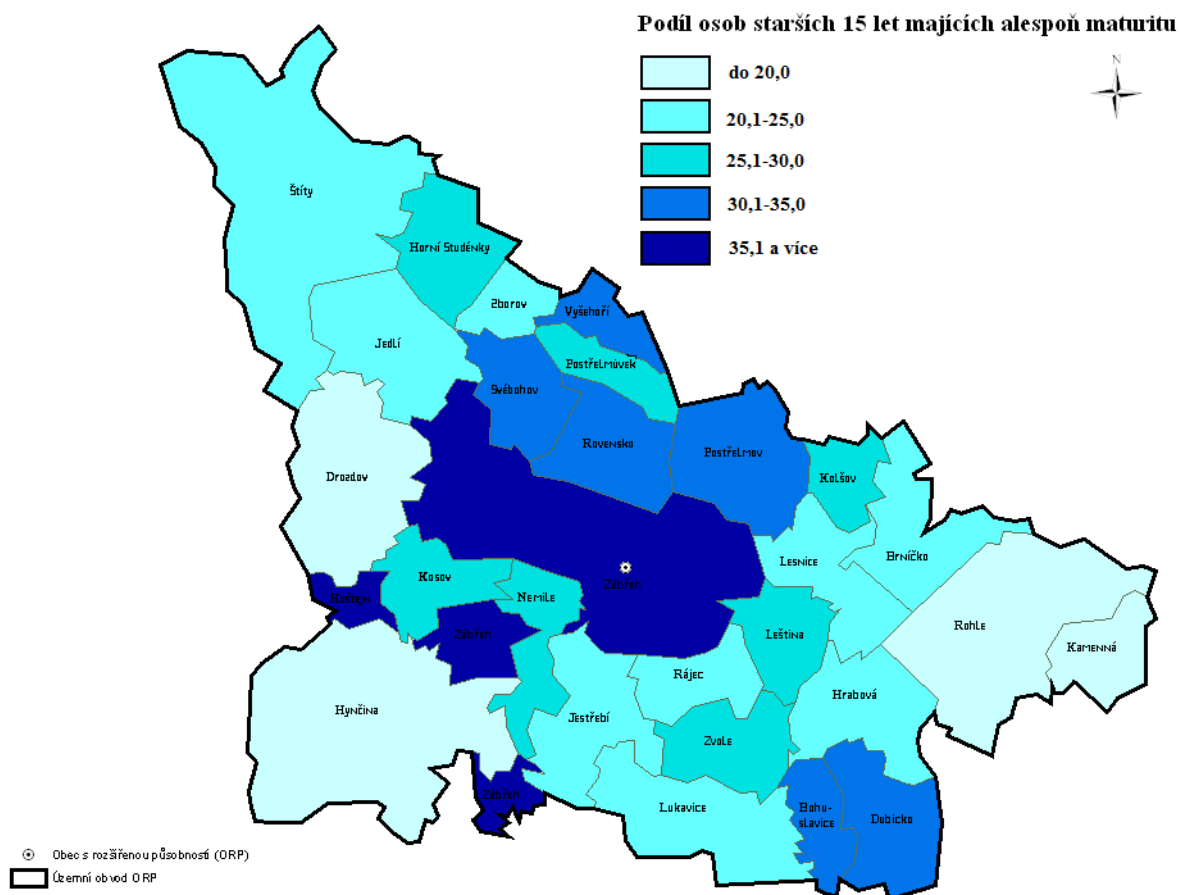
⁵¹ Okresní statistická správa Šumperk (1993). ČSÚ (2005b). Upraveno grafickým programem.

Příloha č. 17 – Struktura obyvatelstva obcí SO ORP Zábřeh dle vzdělanostní úrovně (2001)⁵²

obec	obyvatelstvo 15 +	základní vzdělání		odborné bez maturity		úplné středoškolské		VŠ		podíl osob mající alespoň maturitu (%)	Sivů*
		Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%		
Bohuslavice	385	121	31,4	148	38,4	92	23,9	24	6,2	30,1	2,0
Brníčko	505	147	29,1	246	48,7	84	16,6	19	3,8	20,4	1,9
Drozdiv	293	88	30,0	147	50,2	45	15,4	9	3,1	18,4	1,9
Dubicko	866	230	26,6	353	40,8	221	25,5	58	6,7	32,2	2,1
Horní Studénky	290	86	29,7	122	42,1	69	23,8	10	3,4	27,2	2,0
Hoštejn	342	74	21,6	143	41,8	107	31,3	14	4,1	35,4	2,2
Hrabová	460	144	31,3	207	45,0	98	21,3	10	2,2	23,5	1,9
Hynčína	178	84	47,2	59	33,1	23	12,9	10	5,6	18,5	1,7
Jedlí	586	166	28,3	273	46,6	115	19,6	28	4,8	24,4	2,0
Jestřebí	465	156	33,5	212	45,6	83	17,8	12	2,6	20,4	1,9
Kamenná	481	169	35,1	211	43,9	85	17,7	11	2,3	20,0	1,9
Kolšov	635	176	27,7	293	46,1	152	23,9	14	2,2	26,1	2,0
Kosov	222	64	28,8	96	43,2	49	22,1	12	5,4	27,5	2,0
Lesnice	476	133	27,9	225	47,3	102	21,4	13	2,7	24,2	2,0
Leština	1 019	261	25,6	460	45,1	252	24,7	45	4,4	29,1	2,1
Lukavice	761	272	35,7	316	41,5	139	18,3	21	2,8	21,0	1,8
Nemile	470	122	26,0	215	45,7	106	22,6	22	4,7	27,2	2,0
Postřelmov	2 658	617	23,2	1 138	42,8	728	27,4	161	6,1	33,4	2,2
Postřelmůvek	287	79	27,5	130	45,3	64	22,3	11	3,8	26,1	2,0
Rájec	374	110	29,4	184	49,2	65	17,4	12	3,2	20,6	1,9
Rohle	550	212	38,5	228	41,5	81	14,7	16	2,9	17,6	1,8
Rovensko	587	142	24,2	245	41,7	176	30,0	23	3,9	33,9	2,1
Svébohov	360	99	27,5	143	39,7	97	26,9	18	5,0	31,9	2,1
Štítý	1 657	563	34,0	695	41,9	328	19,8	58	3,5	23,3	1,9
Vyšehoří	167	42	25,1	68	40,7	54	32,3	3	1,8	34,1	2,1
Zábřeh	12 068	2 743	22,7	4 718	39,1	3 588	29,7	928	7,7	37,4	2,2
Zborov	182	65	35,7	74	40,7	39	21,4	4	2,2	23,6	1,9
Zvole	635	174	27,4	281	44,3	140	22,0	37	5,8	27,9	2,1

⁵² * Syntetický ukazatel vzdělanosti ČSÚ (2003b). Vlastní výpočty.

Příloha č. 18 – Obce SO ORP Zábřeh podle podílu osob starších 15 let majících alespoň maturitu v roce 2001⁵³

⁵³ ČSÚ (2003b). Upraveno grafickým programem.

Příloha č. 19 – Struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity v obcích SO ORP Zábřeh
v roce 2001⁵⁴

obec	EAO		z toho					
			primér		sekundér		terciér	
	Abs.	(%)	Abs.	(%)	Abs.	(%)	Abs.	(%)
Bohuslavice	227	48,3	39	17,4	133	59,4	52	23,2
Brníčko	282	45,9	22	8,1	140	51,7	109	40,2
Drozdov	174	51,2	19	11,5	83	50,3	63	38,2
Dubicko	542	50,8	79	15,3	274	53,1	163	31,6
Horní Studénky	185	53,5	22	13,1	99	58,9	47	28,0
Hoštejn	206	45,8	14	7,2	90	46,2	91	46,7
Hrabová	263	47,2	36	14,2	144	56,7	74	29,1
Hynčína	84	40,2	21	31,3	30	44,8	16	23,9
Jedlí	349	49,1	64	20,3	162	51,4	89	28,3
Jestřebí	255	46,2	23	9,3	153	62,2	70	28,5
Kamenná	292	50,6	15	5,6	206	77,2	46	17,2
Kolšov	385	51,9	13	3,8	187	54,5	143	41,7
Kosov	132	46,6	15	11,7	58	45,3	55	43,0
Lesnice	300	51,5	20	7,7	162	62,1	79	30,3
Leština	605	48,2	50	8,6	338	58,4	191	33,0
Lukavice	485	51,8	50	10,9	306	66,5	104	22,6
Nemile	272	47,1	12	4,6	143	54,6	107	40,8
Postřelmov	1 615	49,9	57	3,8	845	56,6	592	39,6
Postřelmůvek	164	48,1	10	6,3	92	57,9	57	35,8
Rájec	206	43,8	16	8,2	119	61,0	60	30,8
Rohle	291	43,8	56	21,3	119	45,2	88	33,5
Rovensko	353	48,2	32	9,7	176	53,3	122	37,0
Svébohov	213	48,5	19	9,9	100	52,4	72	37,7
Štítý	1 000	49,3	91	9,8	511	54,8	330	35,4
Vyšehoří	98	49,7	11	11,3	46	47,4	40	41,2
Zábřeh	7 422	51,0	211	3,1	3 257	47,8	3 351	49,1
Zborov	113	53,6	12	10,8	60	54,1	39	35,1
Zvole	372	47,6	31	8,7	203	57,2	121	34,1

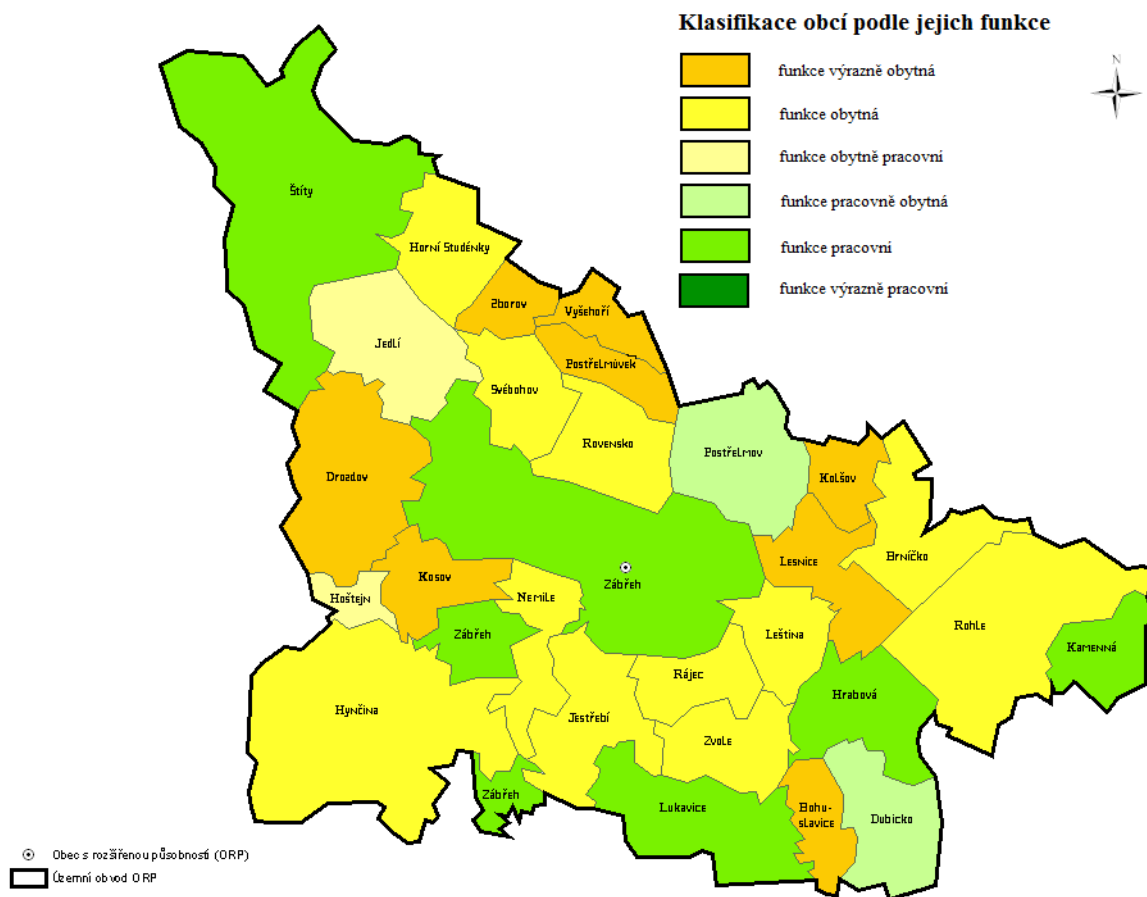
⁵⁴ ČSÚ (2003b). Vlastní výpočty.

Příloha č. 20 – Vyjíždka a dojíždka obyvatel za prací v obcích SO ORP Zábřeh v roce 2001⁵⁵

obec	Zaměstnané EAO v obci žijící	Vyjíždka pracujících za prací	Podíl na zaměstnaných osobách v obci žijících (%)	Dojíždka osob za prací	Migrační saldo	OPM	KPF	Funkce obce
Bohuslavice	203	172	84,7	20	-152	51	0,25	výrazně obytná
Brníčko	247	205	83,0	33	-172	75	0,30	obytná
Drozdiv	151	128	84,8	11	-117	34	0,23	výrazně obytná
Dubicko	502	311	62,0	198	-113	389	0,77	pracovně obytná
Horní Studénky	166	136	81,9	14	-122	44	0,27	obytná
Hoštejn	179	124	69,3	47	-77	102	0,57	obytně pracovní
Hrabová	242	180	74,4	215	35	277	1,14	pracovní
Hynčína	71	51	71,8	4	-47	24	0,34	obytná
Jedlí	319	207	64,9	73	-134	185	0,58	obytně pracovní
Jestřebí	221	172	77,8	27	-145	76	0,34	obytná
Kamenná	254	88	34,6	103	15	269	1,06	pracovní
Kolšov	352	303	86,1	17	-286	66	0,19	výrazně obytná
Kosov	111	90	81,1	5	-85	26	0,23	výrazně obytná
Lesnice	264	214	81,1	7	-207	57	0,22	výrazně obytná
Leština	543	433	79,7	77	-356	187	0,34	obytná
Lukavice	444	251	56,5	343	92	536	1,21	pracovní
Nemile	248	199	80,2	48	-151	97	0,39	obytná
Postřelmov	1 440	804	55,8	576	-228	1 212	0,84	pracovně obytná
Postřelmůvek	155	137	88,4	13	-124	31	0,20	výrazně obytná
Rájec	198	170	85,9	30	-140	58	0,29	obytná
Rohle	242	173	71,5	23	-150	92	0,38	obytná
Rovensko	312	241	77,2	29	-212	100	0,32	obytná
Svébohov	194	157	80,9	58	-99	95	0,49	obytná
Štítý	918	311	33,9	365	54	972	1,06	pracovní
Vyšehoří	89	77	86,5	7	-70	19	0,21	výrazně obytná
Zábřeh	6 652	2 202	33,1	3 001	799	7 451	1,12	pracovní
Zborov	96	86	89,6	1	-85	11	0,11	výrazně obytná
Zvole	334	266	79,6	33	-233	101	0,30	obytná
SO ORP Zábřeh	15 147	7 888	52,1	5 378	510	12 637		

⁵⁵ Vysvětlivky: OPM – obsazená pracovní místa, KPF – koeficient pracovní funkce. ČSÚ (2003b). Vlastní výpočty.

Příloha č. 21 – Mapa klasifikace obcí SO ORP Zábřeh podle funkce v roce 2001⁵⁶

⁵⁶ ČSÚ (2003b). Upraveno grafickým programem.